

Kaupan vastuullisuuskoooste 2024

Sisältö

3 Johdanto

- 4 Kestävästi ja kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa
- 5 Kauppa 2024 pähkinänkuoressa
- 6 Kiteytykset lukijalle

7 Kaupan toimialatasoinen vastuullisuus

- 8 Kauppa vaikuttaa ja rakentaa hyvinvointia
- 9 Kaupan strategisen vastuullisuustyön malli
- 10 Olennaisuusanalyysi tukena keskeisten teema-alueiden valinnassa
- 12 Kestävästi kilpailukykyinen kauppa – kaupan vastuullisuuden tavoitekuva

14 Kaupan vastuullisuuskatsaus 2024

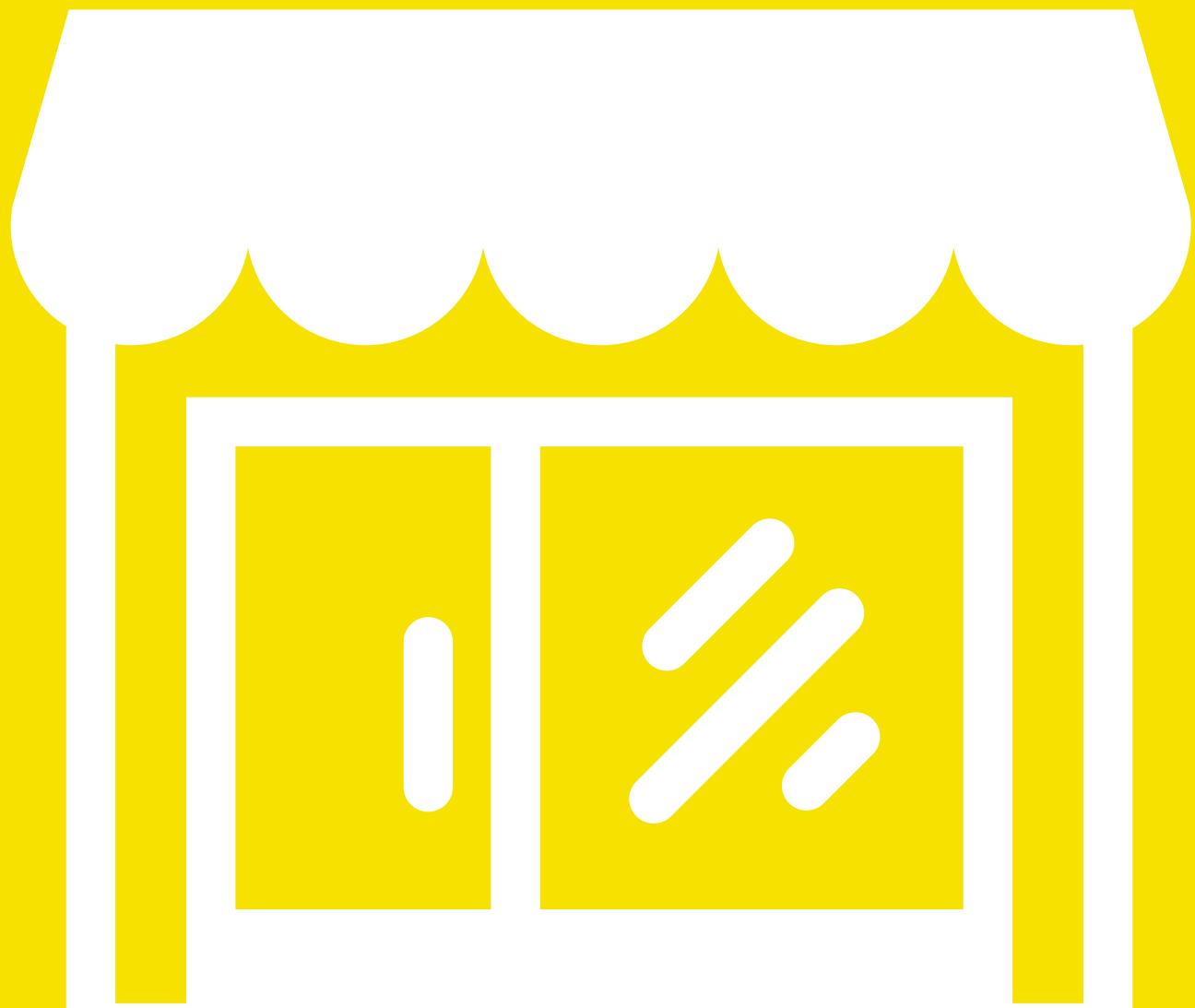
- 16 Taloudellinen vastuu – kauppa taloudellisen hyvinvoinnin ja kestävän talouden rakentajana
- 25 Kauppa ympäristövastuullisen talouden edistäjänä
- 33 Kauppa sosiaalisen vastuun osaajana ja kehittäjänä
- 42 Kaupan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja vastuullisuus

46 Kaupan liiton vastuullisuus

- 48 Vastuullisuustekoja ja YK:n Global Compact -aloitetta tukevia toimia 2024
- 50 Avointa edunvalvontaa
- 50 In Brief
- 51 Lisätiedot

1

Johdanto

Kestävästi ja kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa

Hyvä lukija,

Kaupan liitto uudisti strategiansa vuonna 2024. Laajassa asiantuntijat, jäsenyritykset ja -liitot yhdistäneessä strategiatyössä päämääräksemme kiteytyi Kestävästi ja kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa.

Kaupan liitto tukee toiminnassaan Yhdistyneiden Kansakuntien Global Compact -aloitetta ja sen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksiin, työelämään, ympäristöön ja korruptionvastaisuuteen liittyen. Kaupan vastuullisuuskoste 2024 -julkaisussa viestimme sitoumuksestamme ja kerromme kaupan kestävyys- ja vastuullisuustyöstä.

Kaupan vastuullisuuskatsaus 2024 -osioon koostamme toimialatasoista vastuullisuustietoa alan vastuullisuustavoitteiden ja niille määriteltujen indikaattoreiden kautta. Tietoja hyödynnämme muun muassa alan tilannekuvan kirkastamisessa, toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä sekä sidosryhmädialogissa ja vaikuttamistyössä.

Julkaistu toimii myös Kaupan liiton Communication on Engagement (COE) -raporttina Yhdistyneitten Kansakuntien Global Compact -aloitteessa. Kokonaisuuden tiedot kattavat ajanjakson 1.1.-31.12.2024. Toteutamme vastuullisuuskoston nyt toista kertaa.

Kestävän kehityksen haasteet ja uusien ratkaisujen löytäminen edellyttävät vahvistuvaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Tavoitteemme on kehittää yhteistyötä, toimialatasoista seuranta ja toimia jatkossakin tiiviissä vuorovaikutuksessa sidosryhmiemme kanssa.

Ystävällisin terveisin

Kari Luoto

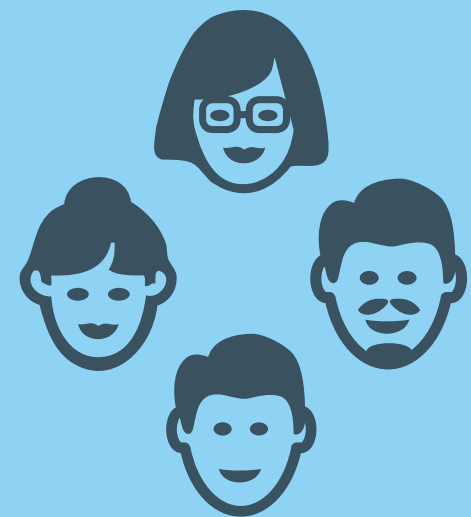
Toimitusjohtaja

Kaupan liitto

**Kaupan liitto
on mukana UN
Global Compact
-aloitteessa.**

Kauppa 2024 pähkinäkuoressa

KAUPAN ALA ON
**YKSITYISTEN ALOJEN
SUURIN TYÖLLISTÄJÄ**
JA SUURIN NUORTEN
TYÖLLISTÄJÄ

KAUPAN ALA
TYÖLLISTI

277 000
HENKILÖÄ

ALAN LIIKEVAIHTO
OLI YHT.

139,2 mrd
EUROA

94 %

KAUPAN ALAN
YRITYKSISTÄ ON
**ALLE 10 TYÖNTEKIJÄN
PIENYRITYKSIÄ.**

KAUPPA ON
**SUURIMPIA
VERONMAKSAJIA**

Kiteytykset lukijalle

Kenelle vastuullisuuskooste on tarkoitettu?

- **Kaupan alan toimijoille ja yrityksille** vastuullisuus- ja kestävyystyön ja toiminnan kehittämiseen sekä sidosryhmädialogin rakennusaineiksi
- **UN Global Compact -yhteisölle** Kaupan liiton Communication on Engagement (COE) -raporttina viestimään liiton ja toimialan toimista
- **Päättäjille** taustatiedoksi, päätöksenteon tueksi ja toimialaseurantaan
- **Oppilaitoksille ja opiskelijoille** kaupan toimialatiedon, vastuullisuus- ja kestävyystiedon lähteeksi sekä opinnoissa hyödynnettäväksi
- **Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen yhteisöille ja verkostoille** tausta- ja tilannetiedon lähteeksi ja kehittämisen tueksi
- **Kaikille** kaupan toimialasta kiinnostuneille.

Toimialatasoisen vastuullisuustyön vahvistaminen 2024 Kaupan liitossa – yhteenveto

- Kaupan liitto toteutti **strategia uudistuksen**. Liiton visio strategiakaudelle 2025–2027 on Kestävästi ja kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa.
- Päivitimme kaupan **toimialatasoisen vastuullisuuden olennaisuusanalyysin** yhteistyössä jäsenten ja asiantuntijoiden kanssa. Uudistuksessa huomioimme kestävyysraportointidirektiivin kehikon sekä kaksoisolennaisuuden periaatteet. Työn yhteydessä luotiin ylätasoinen ohjeistus jäsenyrityksille niiden oman olennaisuusanalyysityön käynnistämiseen.
- Päivitimme **kaupan toimialan vähähiilisyystiekartan** yhteistyössä toimialaliittojen ja jäsenyritysten kanssa. Kokonaisuus sisältää ohjeistuksen yrityksille niiden oman työn tueksi.
- **EU-vaikuttamistyömme** keskiössä olivat mm. tasapuolisten kilpailuedellytysten

turvaaminen ja paremman sääntelyn varmistaminen. Tärkeitä edunvalvonnallisia teemoja olivat myös mm. yrityslähestymiskielto, jolla on haluttu turvata henkilöstön työturvallisuutta kaikkein vakavimpien ja hankalimpien tapausten kohdalla, EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetus, muovikassisopimus sekä rajat ylittävän etäkaupan valvonta.

- **Työelämän kehittämistyössä** keskeisessä roolissa olivat jäsenyritysten neuvonta- ja koulutuspalvelut sekä työryhmät eri sidosryhmien kanssa. Kaupan työelämän tasa-arvotyön seurantaryhmä mm. laati ohjeistuksen tasa-arvosuunnitelman tekemiseen.
- **Pilotoimme Kaupan vastuullisuuskoosteen** ja sen osana toimialatasoisen vastuullisuuskatsauksen. Tavoitteena on rakentaa parempi kokonaiskuva alan tilanteesta mm. toimialan kehittämisentyön tueksi.
- Käynnistimme **toimia erityisesti pk-yritysten tukemiseen** kasvavissa vastuullisuus- ja kestävyysraportoinnin vaateissa, yhteistyössä jäsenyritysten ja jäsenliittojen kanssa.

Kaupan liitto

Kaupan liitto on elinkeinoelämän suurimman toimialan kaupan ääni yhteiskunnassa. Yhdistämme alan toimijat vähittäis- ja tukku-kaupasta digitaaliseen kauppaan. Neuvottelemme kaupan työehtosopimukset ja elinkeinopolitiikan ratkaisut. Rakennamme kestävää kaupan alaa. Teemme työtä, jotta Suomessa toimiva kauppa ja palvelut kukoistavat ja pärjäävät kovassa kansainvälisessä kilpailussa.

Vuonna 2024 yhteisössämme oli mukana 1 601 jäsenyritystä ja 19 jäsen- ja kumppanuusliittoa.

2

Kauppan toimialatasoinen vastuullisuus

Kauppa vaikuttaa ja rakentaa hyvinvointia

Kauppa näkyy ja vaikuttaa yhteiskunnassa laajasti ja monipuolisesti. Kaupan ala jakaantuu vähittäis-, tukku- ja autokauppaan sekä tuotevalikoiman puolesta päivittäistavara- ja erikoistavarakauppaan, tavaratalokauppaan ja tekniseen kauppaan.

Kaupan liitto on sateenvarjo-organisaatio kaupan alalle ja kehittää vastuullisuutta toimialatasoisesti. Liitossa vastuullisuuden ja kestävyiden teemat kulkevat mukana kaikissa toiminnoissa.

Kaupan liitto tekee vastuullisuusyhteistyötä jäsenliittojensa kanssa, samoin Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n sekä alan eurooppalaisen kattojärjestön EuroCommercen kanssa. Keskeisiä yritys vastuun foorumeita liitolle ovat UN Global Compact Finland ja yritys vastuuverkosto FIBS.

Mukana merkittävässä yhteiskuntasitoumuksissa ja sopimuksissa

- vuonna 2023 Kaupan liitto liittyi YK:n Global Compact -aloitteeseen ja -yhteisöön
- vuonna 2016 Kaupan liitto allekirjoitti FIBS:n monimuotoisuussitoumuksen
- vuonna 2015 Kaupan liitto solmi [Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumukset](#)
- vuonna 2016 Kaupan liitto solmi ympäristöministeriön kanssa green deal -sopimuksen ([Muovikassisopimus](#)) muovisten kanto-kassien kulutuksen vähentämiseksi
- vuonna 2014 Kaupan liitto liittyi yritys vastuuverkosto FIBS ry:n jäseneksi
- vuonna 2008 kaupan ala liittyi mukaan energiatehokkuussopimus-yhteistyöhön, joka jatkuu edelleen ([Energiatehokkuussopimukset 2017-2025](#)).

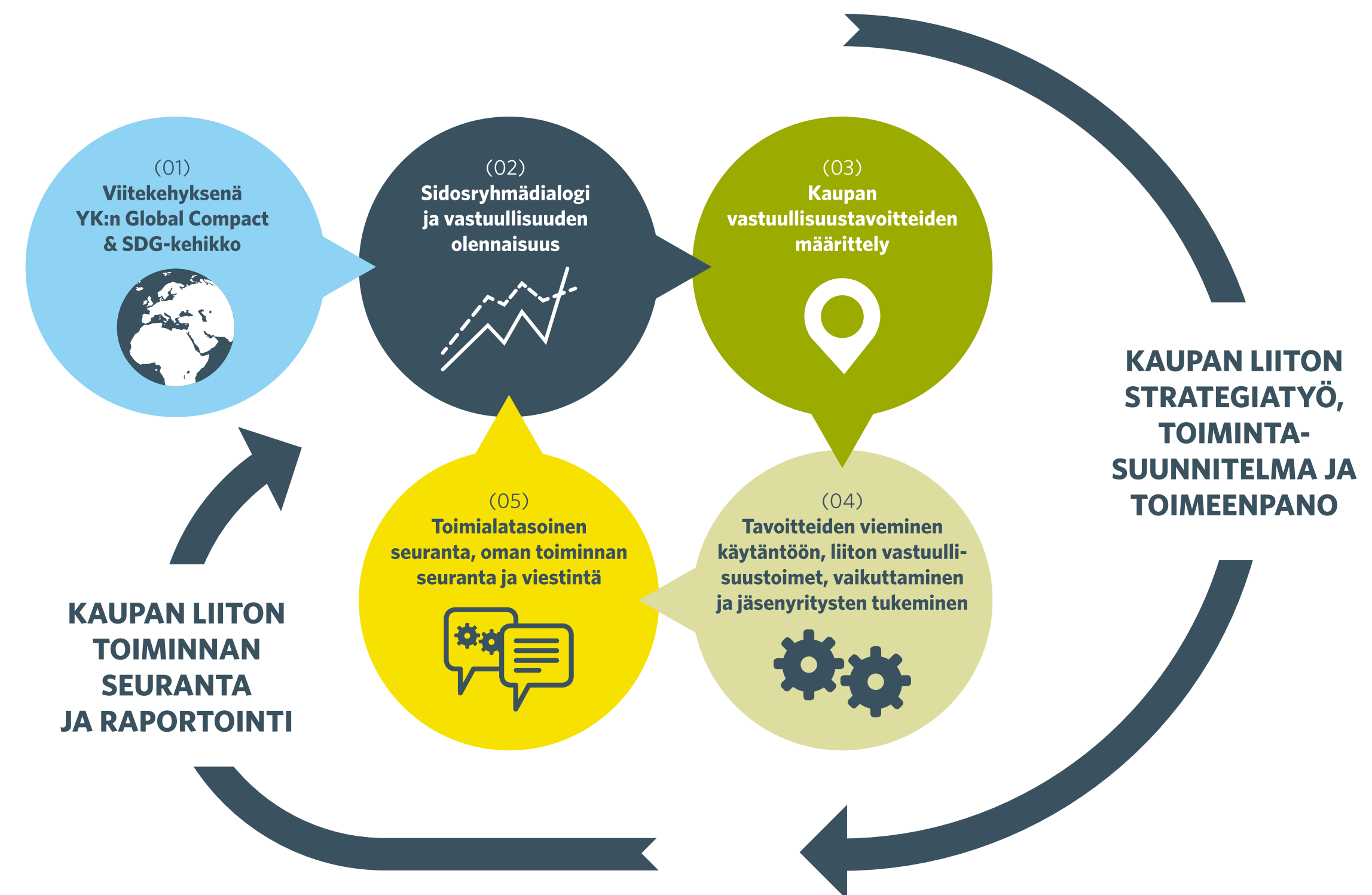
Kaupan strategisen vastuullisuustyön malli

Toimialatasoiselle vastuullisuustyölle on luotu liitossa toiminnallinen kehikko, Kaupan strategisen vastuullisuustyön malli, jossa vastuullisuustyö kytetään osaksi liiton strategiatyötä ja toiminnan suunnittelua. Vuonna 2023 julkaistun mallin suunnittelussa on hyödynnetty SDG Compass -mallia.

- 1 Perustan liiton vastuullisuustyölle antavat YK:n Global Compact -aloite ja YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDGs). Työtä viitoittavat myös muut kansainväliset aloitteet, kuten YK:n yrityksiä ja ihmis-oikeuksia koskevat periaatteet sekä OECD:n toimintaohjeet.
- 2 Kaupan alan vastuullisuudelle olennaisia teemoja kartoitetaan sidosryhmädialogin ja vastuullisuuden olennaisuusanalyysin avulla siten, että tiedot ovat hyödynnettävissä liiton strategiatyössä. Olennaisuusanalyysin tavoitteena on luoda tilannekuva siitä, mikä kaupan vastuullisuustyössä on juuri tässä

ajassa olennaisinta, samoin yritysten ja sidosryhmien näkemysten huomioiminen kehittämisen ja vaikuttamistyön tukena.

- 3 Toimialatasoisia vastuullisuustavoitteita, ensisijaisia indikaattoreita ja toiminnan painopisteitä tarkastellaan ja päivitetään strategiatyön ja toiminnan suunnittelun yhteydessä. Liitto kehittää vastuullisuustyötä henkilöstön ja jäsenistön yhteistyöllä sekä dialogissa sidosryhmien kanssa.
- 4 Tavoitteita viedään käytäntöön ja vastuullisuustoimia toteutetaan. Liitolle on myös tärkeää toimia jäsenyritysten tukena niiden vastuullisuuden ja kestävän kehityksen työssä.
- 5 Liitto kehittää toimialatasoista vastuullisuuden seuranta ensisijaisiksi määritettyjä indikaattoreita painottaen ja välittää tietoa kaupan vastuullisuuden ja kestävän kehityksen tilanteesta ja työstä Kauppa.fi:llä sekä osana YK:n Global Compact -raportointia. Myös oman organisaation vastuullisuustyön kehitystä seurataan.

Kuva: Kaupan strategisen vastuullisuustyön malli.

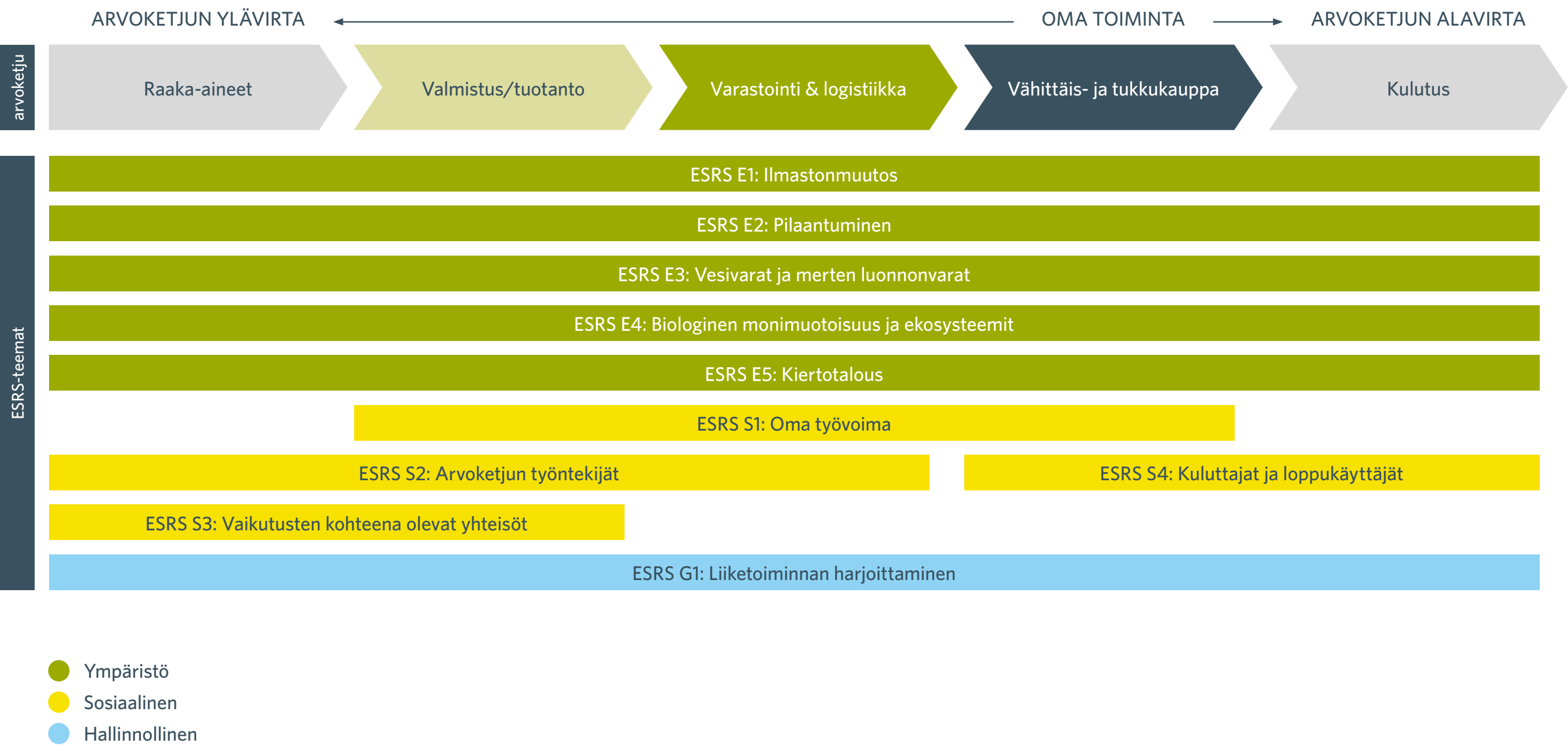
Olennaisuusanalyysi tukena keskeisten teema- alueiden valinnassa

Keväällä 2024 päivitetystä olennaisuus-
arvioinnissa hyödynnettiin CSRD:n mukaisen
kaksoisolennaisuusanalyysin periaatetta
ESR-standardien vaatimukset huomioiden.
Kaupan liiton kumppanina projektissa toimi
Gaia Consulting. Toteutukseen osallistuivat
myös Kaupan liiton vastuullisuusvaliokunta
ja asiantuntijat, ja lisäksi työssä hyödynnettiin
aiemmin toteutetun laajemman sidosryhmä-
kyselyn antia.

CSRD:n 10 vastuullisuusteemaa toimi
olennaisuusanalyysin perustana. Kaupan alan
osalta näistä 7 teemaa tunnistettiin olennaisiksi:

- 1 Ilmastonmuutos (E1)
- 2 Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (E4)
- 3 Kiertotalous (E5)
- 4 Oma työvoima (S1)
- 5 Arvoketjun työntekijät (S2)
- 6 Kuluttajat ja loppukäyttäjät (S4)
- 7 Liiketoiminnan harjoittaminen (G1).

Olennaiset vastuullisuusteemat liittyvät koko arvoketjuun

Kaupan alan vaikutusten arviointi toteutettiin kaikille kymmenelle ESRS-teemalle, samoin taloudellisten riskien ja mahdollisuuksien arviointi.

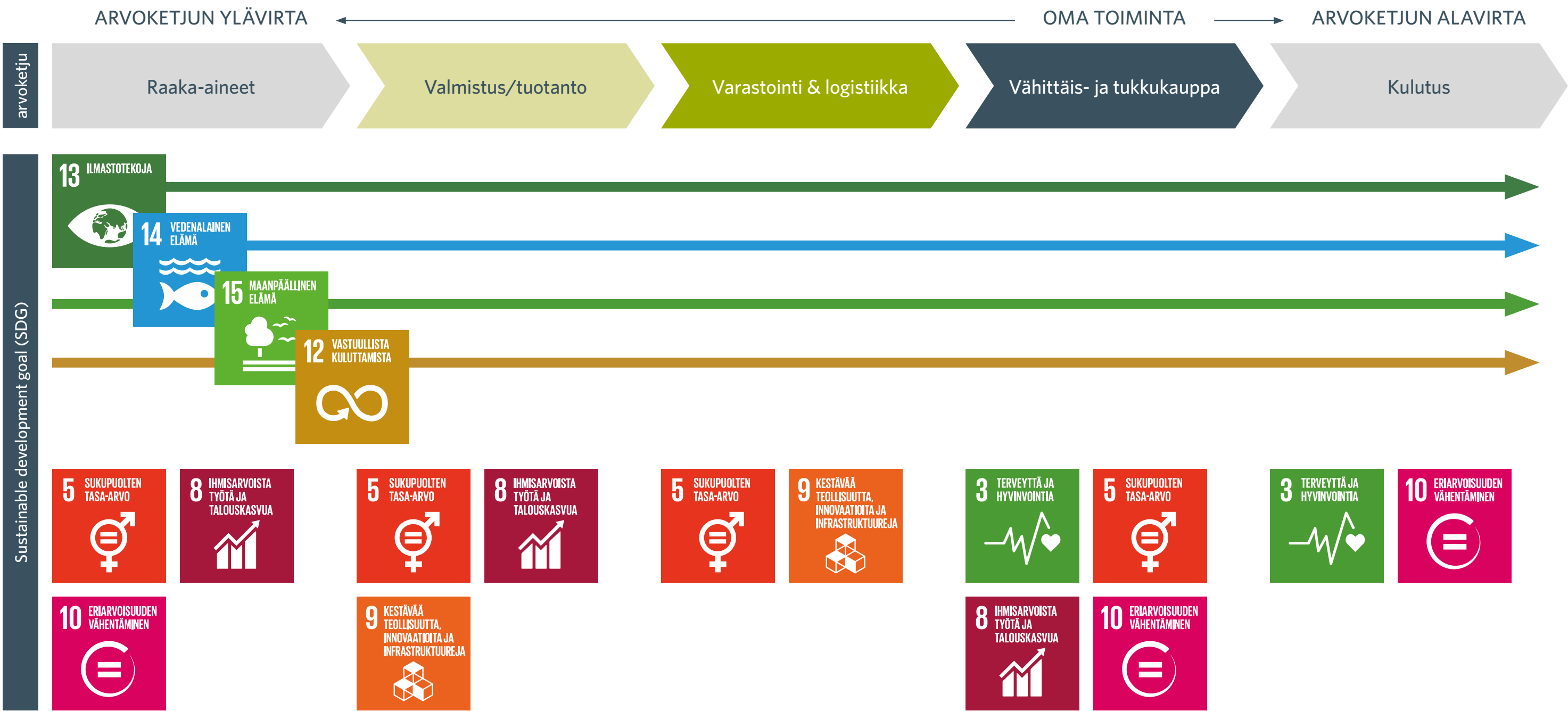
Ensin tunnistettiin ja kuvattiin sanallisesti liiketoiminnan positiiviset ja negatiiviset vaikutukset ja arvioitiin, mihin alateemaan kukin positiiviseksi ja negatiiviseksi tunnistettu vaikutus liittyy. Tämän jälkeen arvoitiin vaikutusten olennaisuus asteikolla 1-5. Vaikutusten olennaisuus perustuu vaikutuksen laajuuteen, mittakaavaan, korjattavuuteen ja todennäköisyyteen. Myös aikahorisontti arvoitiin lyhyt-keskipitkä-pitkä-aikavälillä. Korjattavuus arvioitiin vain negatiivisten vaikutusten osalta.

Osana vastuullisuuden olennaisuusanalyysi-projektia työstettiin ylätasoisien ohjeistus kaupan alan yrityksille niiden oman olennaisuustyön tueksi.

Projektissa tarkasteltiin myös, miten kaupan alalle tunnistetut vastuullisuusteemat liittyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. SDG-viitekehys on tärkeä Kaupan liitolle ja monille alan yrityksille niiden raportoinnissa ja vastuullisuustyöhön liittyvässä kerronnassa.

Keskeisiä SDG-teemoja kaupan toimialalla ovat erityisesti SDG:t 3 Terveyttä ja hyvinvointia, 5 Sukupuolten tasa-arvo, 8 Ihmisarvoista työtä ja

Kaupan alalle tunnistetut vastuullisuusteemat kytkeytyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin

ja talouskasvua, 9 Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuureja, sekä 10 Eriarvoisuuden vähentäminen, samoin koko arvoketjun läpikulkevina teema-alueina SDG:t 12 Vastuullista kuluttamista, 13 Ilmastotekoja, 14 Veden-

alainen elämä sekä 15 Maanpäällinen elämä. Kaupan alalle tunnistetut vastuullisuusteemat kytkeytyvät YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin laajasti ja monipuolisesti. Esimerkiksi toimialatasoisessa yhteistyössä korostuvat

mm. SDG:t 16 Rauhaa ja oikeudenmukaisuutta - erityisesti toimialan turvallisuus- ja huoltovarmuustyön merkitystä korostaen - sekä 17 Yhteistyö ja kumppanuus, laaja-alaista yhteistyötä ja yhteiskunnallista roolia painottaen.

Kestävästi kilpailukykyinen kauppa – kaupan vastuullisuuden tavoitekuva

Kestävästi kilpailukykyinen kauppa jakautuu kolmeen perinteiseen pääalueeseen – taloudelliseen, ympäristö- ja sosiaaliseen vastuuseen. Toimialan tavoitteena on olla taloudellisen hyvinvoinnin ja kestävän talouden rakentaja, ympäristövastuullisen talouden edistäjä, sekä sosiaalisen vastuun osaaja ja kehittäjä. Kullekin kolmelle päätavoitteelle on määritetty alavoitteet ja ensisijaiset tunnusluvut, indikaattorit, joiden avulla vastuullisuutta seurataan.

Tavoitekuvassa on huomioitu myös kaupan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja vastuullisuus. Osa-alueella huomioidaan kaupan rooli asiakasta kuuntelevana ja kestävään kuluttamiseen ohjaavana toimijana. Lisäksi painotetaan kaupan roolia vastuullisuuden mahdollisuudet näkevänä, tulevaisuuteen katsovana innovatiivisena toimijana.

Kaupan tavoitekuva on luotu jäsenyritysten ja kaupan liittoedustajien yhteistyöllä, ja sitä

arvioidaan ja päivitetään tarvittaessa, vähintään liiton strategiatyön syklissä.

Vastuullisuustavoitteet ja keskeiset teemat voivat muuttua ajassa. Esimerkiksi viime vuosina keskustelussa on vahvistunut kaupan toimialan rooli huoltovarmuudessa ja varautumisessa, erityisesti korona-pandemian ja Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan myötä. Huoltovarmuudella tarkoitetaan varautumista erilaisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin. Sillä turvataan yhteiskunnan elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä toimivat ja kansalaisten arki jatkuu mahdollisimman sujuvasti ja turvallisesti.

Kauppa osana suomalaista elintarvike- ja päivittäistavarahuoltoa varmistaa, että ruokaa ja päivittäistavaroita on saatavilla. Tekninen tukkukauppa ja erikoiskaupan eri toimialat varmistavat tuotteiden, raaka-aineiden ja palveluiden saatavuutta kuluttajille, yrityksille ja julkisille toimijoille.

Kestävästi kilpailukykyinen kauppa

Kauppa taloudellisen hyvinvoinnin ja kestävän talouden rakentajana

- Työn, toimeentulon ja hyvinvoinnin luominen*; ****
- Suomen kilpailukyvyyn ja elinvoimaisuuden varmistaminen

Indikaattorit

- Työlliset
- Investoinnit
- Arvonlisävaikutus
- Verokertymä

Kauppa ympäristö-vastuullisen talouden edistäjänä

- Ilmaston ja hiilineutraaliuden huomioiminen*; ****
- Maapallon resurssien huomioiminen*: kiertotalous ja biodiversiteetti

Indikaattorit

- Ilmastovaikutus
- Maapallon resurssien huomioiminen

Kauppa sosiaalisen vastuun osaajana ja kehittäjänä

- Työn ja tekijöiden yhdistäminen
- Vastuullisen työelämän luominen ja osaamisen kehittäminen****

Indikaattorit

- Työhyvinvointi
- Syrjimättömyys, tasa-arvoisuus ja monimuotoisuus
- Osaamistarpeiden tunnistaminen
- Osaamisen varmistaminen

Kaupan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja vastuullisuus: Kauppa asiakasta kuuntelevana ja kestävään kuluttamiseen ohjaavana sekä vastuullisuuden mahdollisuudet näkevänä tulevaisuuteen katsovana innovatiivisena toimijana

* Kaupan oman toiminnan lisäksi vaikutuksia syntyy globaaleissa arvoketjuissa. Kauppa tunnistaa niihin liittyvät haasteet ja etsii ratkaisuja vastuullisuuden kehittämiseen.

** Kestävään kuluttamiseen ohjaamisen katsotaan tässä kattavan myös vastuullisen, kestävää kehitystä tukevan markkinoinnin, johon kuuluvat päätökset ja toimenpiteet koskien seuraavia: tuote, jakelu, hinnoittelu ja markkinointiviestintä.

*** Innovatiivisuuden katsotaan tässä kattavan mm. uudet digitaaliset ratkaisut esim. tuotetiedoissa.

**** Hyvä hallintotapa on osa kokonaisuutta.

3

Kauppan vastuullisuuskatsaus 2024

Kaupan vastuullisuuskatsaus 2024 on kooste toimialatasoisen tiedonkeruun keskeisistä sisällöistä. Katsauksen tunnusluvut pohjautuvat Kaupan vastuullisuuden tavoitekuvan – Kestävästi kilpailukykyinen kauppa – päätavoitteiden sekä alatavoitteiden seurantaan määritettyihin indikaattoreihin. Raportoidut luvut ovat pääsääntöisesti vuoden 2024 tietoja tai viimeisimpiä saatavilla olevia lukuja. Tietolähteinä on käytetty mm. julkisia toimialatietoja Tilastokeskuksesta ja Eurostatista sekä Kaupan liiton jäsenyrityksille tehtyä vastuullisuuskyselyä.

Kaupan liiton toteuttamassa kaksoisolennaisuusanalyysissä tunnistettiin olennaisimmat vaikutukset kaupan alalle. On tärkeää, että jokainen jäsenyritys tarkastelee olennaiset vaikutukset omalle toiminnalleen; Kaupan liiton toteuttama kaksoisolennaisuusanalyysi toimii esimerkkinä. Lisäksi CSRD:n mukainen kaksoisolennaisuusanalyysi on laadittu yritysten lähtökohdista. Kaupan liitto tiedostaakin, ettei tunnistettujen ESRS-teemojen raportointi ole mahdollista liitolle täydessä laajuudessa.

**Katsauksen
tunnusluvut
pohjautuvat Kaupan
vastuullisuuden
tavoitekuvan
– Kestävästi kilpailu-
kykyinen kauppa –
pätavoitteiden
sekä alatavoitteiden
seurantaan
määritettyihin
indikaattoreihin.**

Taloudellinen vastuu – kauppa taloudellisen hyvinvoinnin ja kestävän talouden rakentajana

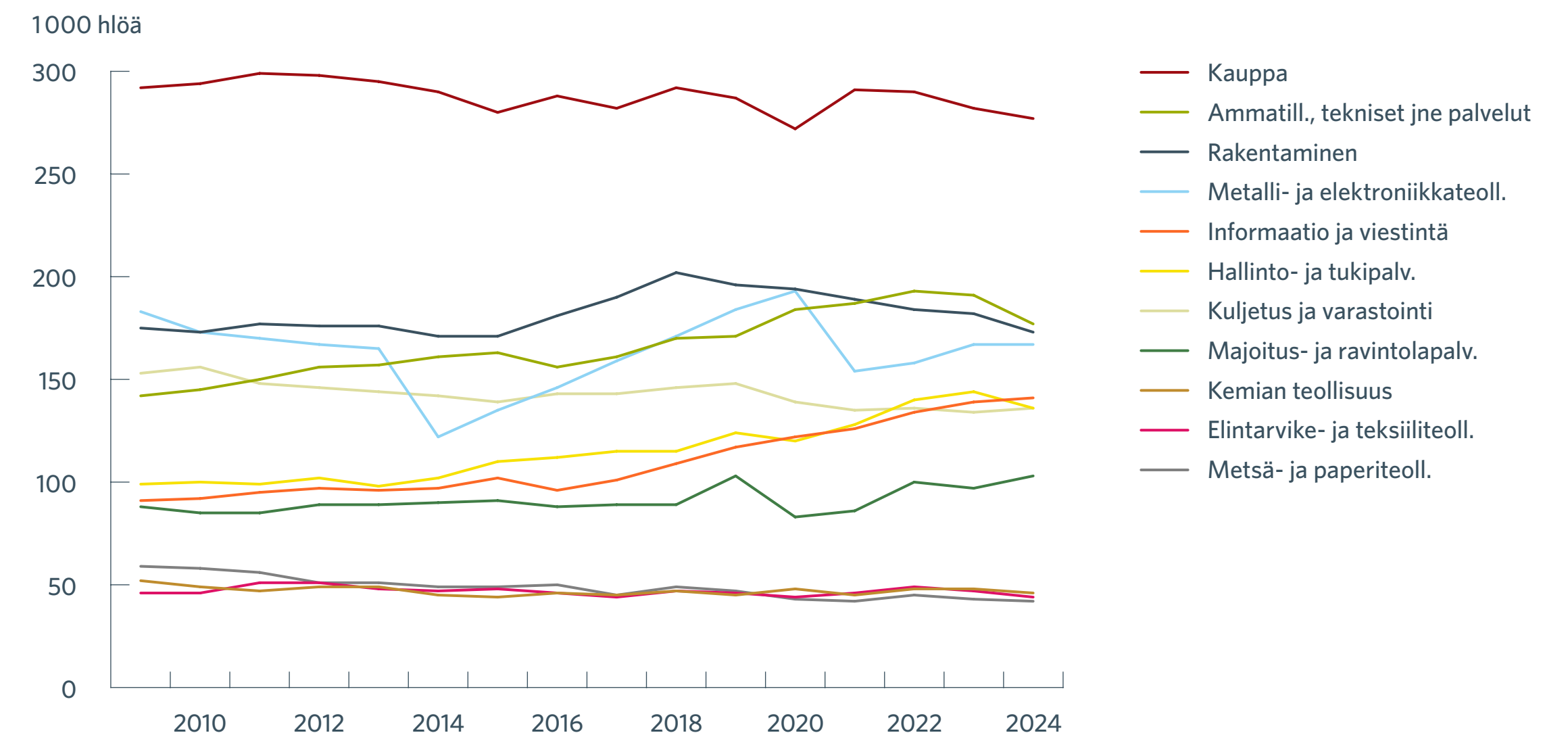
Työn, toimeentulon ja hyvinvoinnin luominen. Suomen kilpailukyvyyn ja elinvoimaisuuden varmistaminen. Indikaattoreina: työlliset, investoinnit, arvonlisävaikutus ja verokertymä.

Kauppa on Suomen suurin toimiala työllisten määrällä mitattuna. Ala työllistää noin 277 000 henkilöä. Kauppa on elinkeinoelämän suurin toimiala myös bruttokansantuotteella mitattuna. Se muodostaa noin 10 prosenttia Suomen BKT:stä. Yhteiskunnan kannalta ei siis ole samantekevää, miten kaupalla menee, sillä

kauppa luo varallisuutta, hyvinvointia ja menestystä Suomeen.

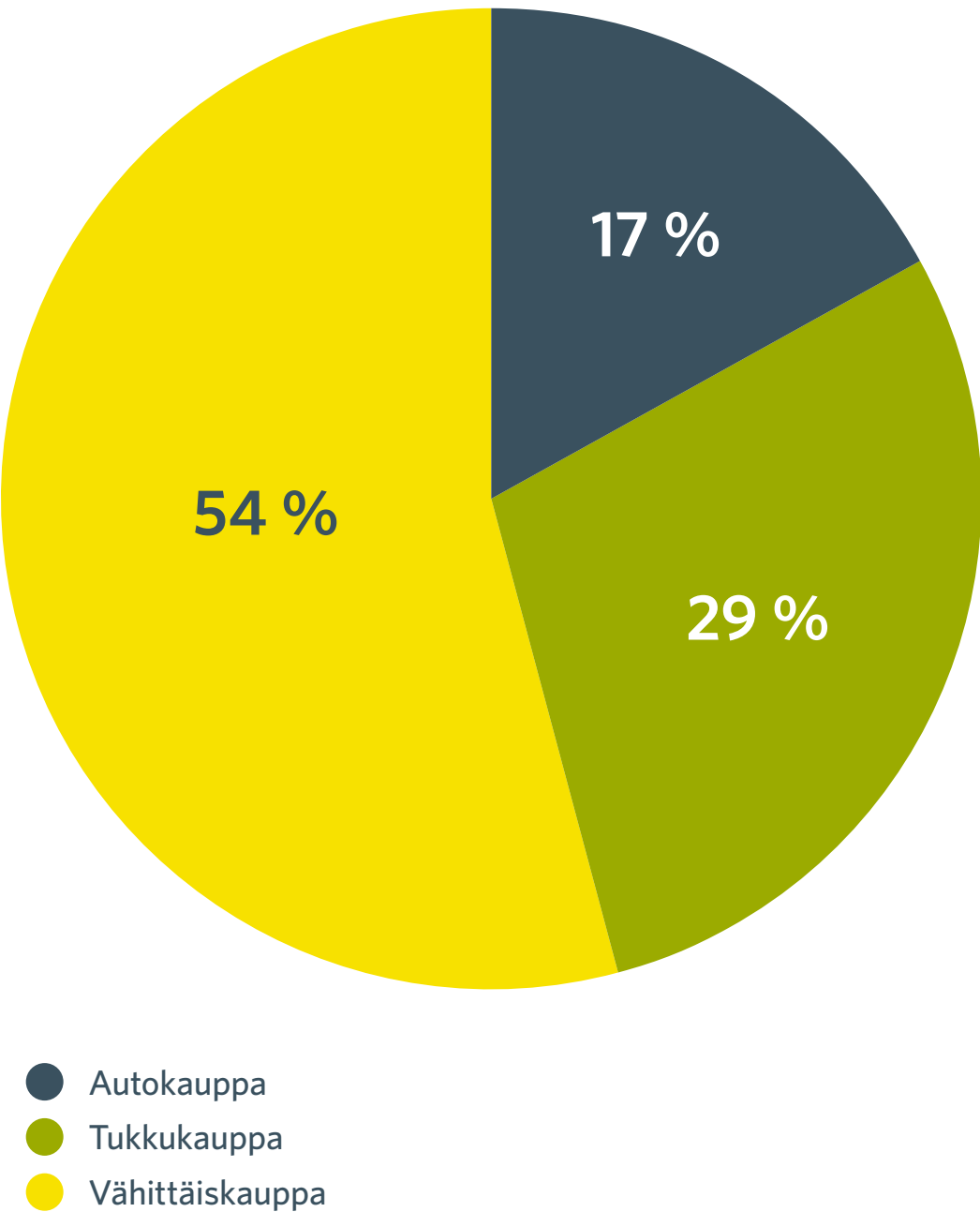
Teollisen yhteiskunnan muuttuessa palveluyhteiskunnaksi kaupan merkitys kasvaa jatkuvasti. Kaupalla on suomalaisessa elinkeinoelämän murroksessa merkittävä asema.

Kauppa on elinkeinoelämän suurin työllistäjä

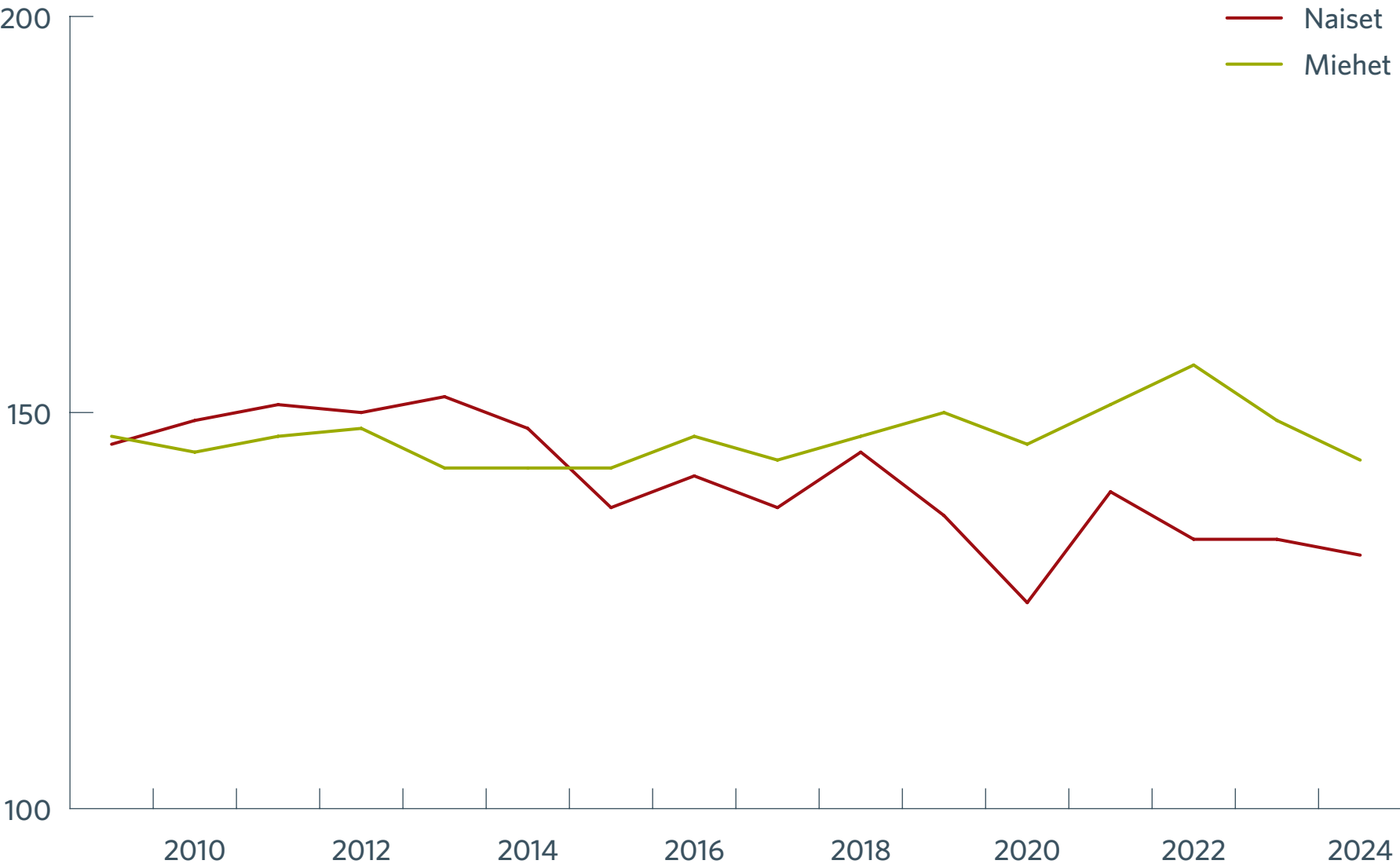
Kuva: Elinkeinoelämän työlliset, Työvoimatutkimus, Tilastokeskus 2024.

Kaupan työlliset 2024

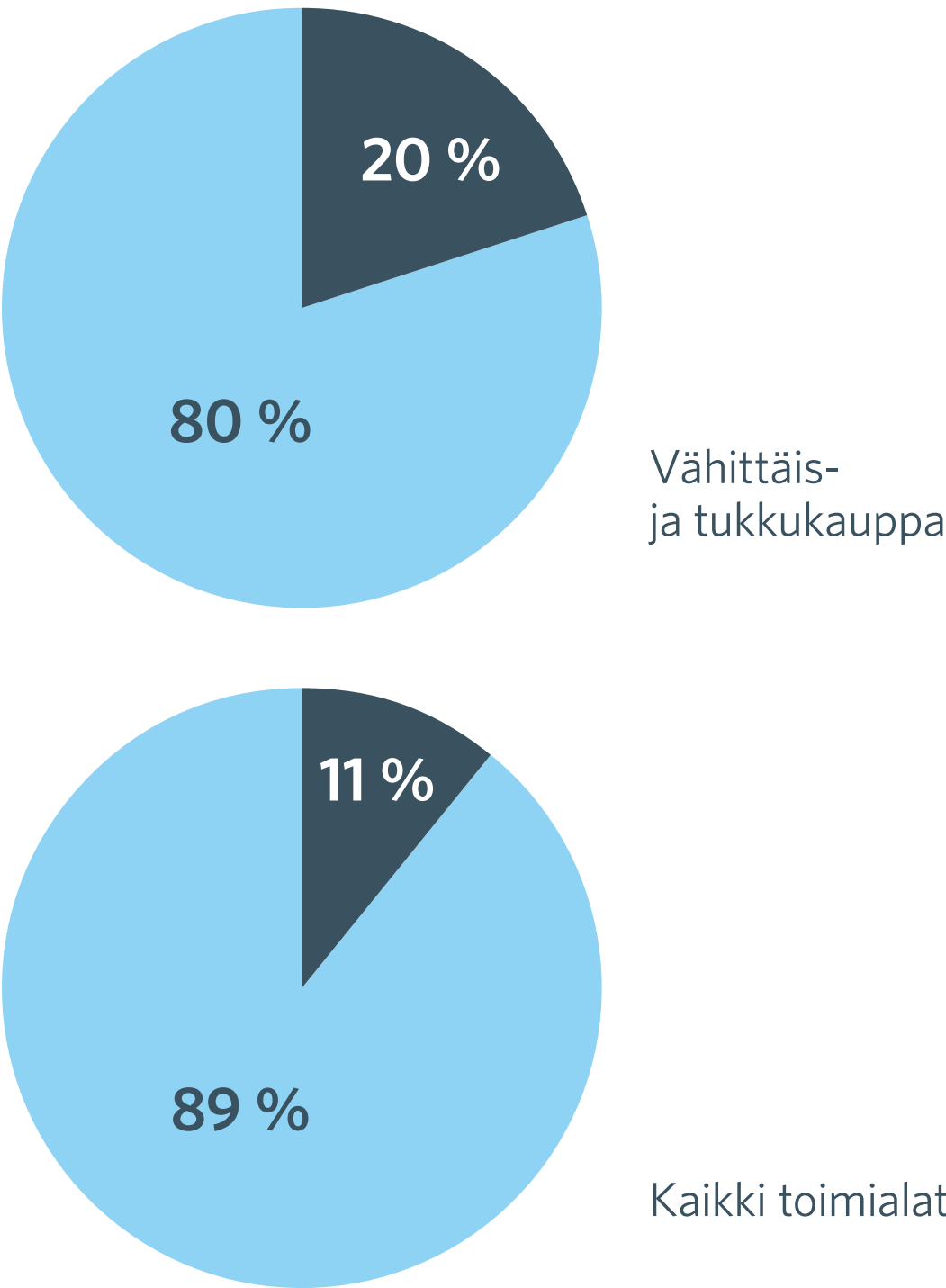
Kuva: Kaupassa yhteensä 277 000 työllistä 2024, Tilastokeskus 2024.

Naisten ja miesten määrän kehitys kaupan alalla

Kuva: Kaupan palkansaajat sukupuolittain (tuhatta työllistä), Tilastokeskus 2024.

Kauppa työllistää nuoria – noin viidennes palkansaajista on alle 25-vuotiaita

Kuva: Alle 25-vuotiaiden osuus (%) 15–64-vuotiaista palkansaajista, Eurostat 2024.

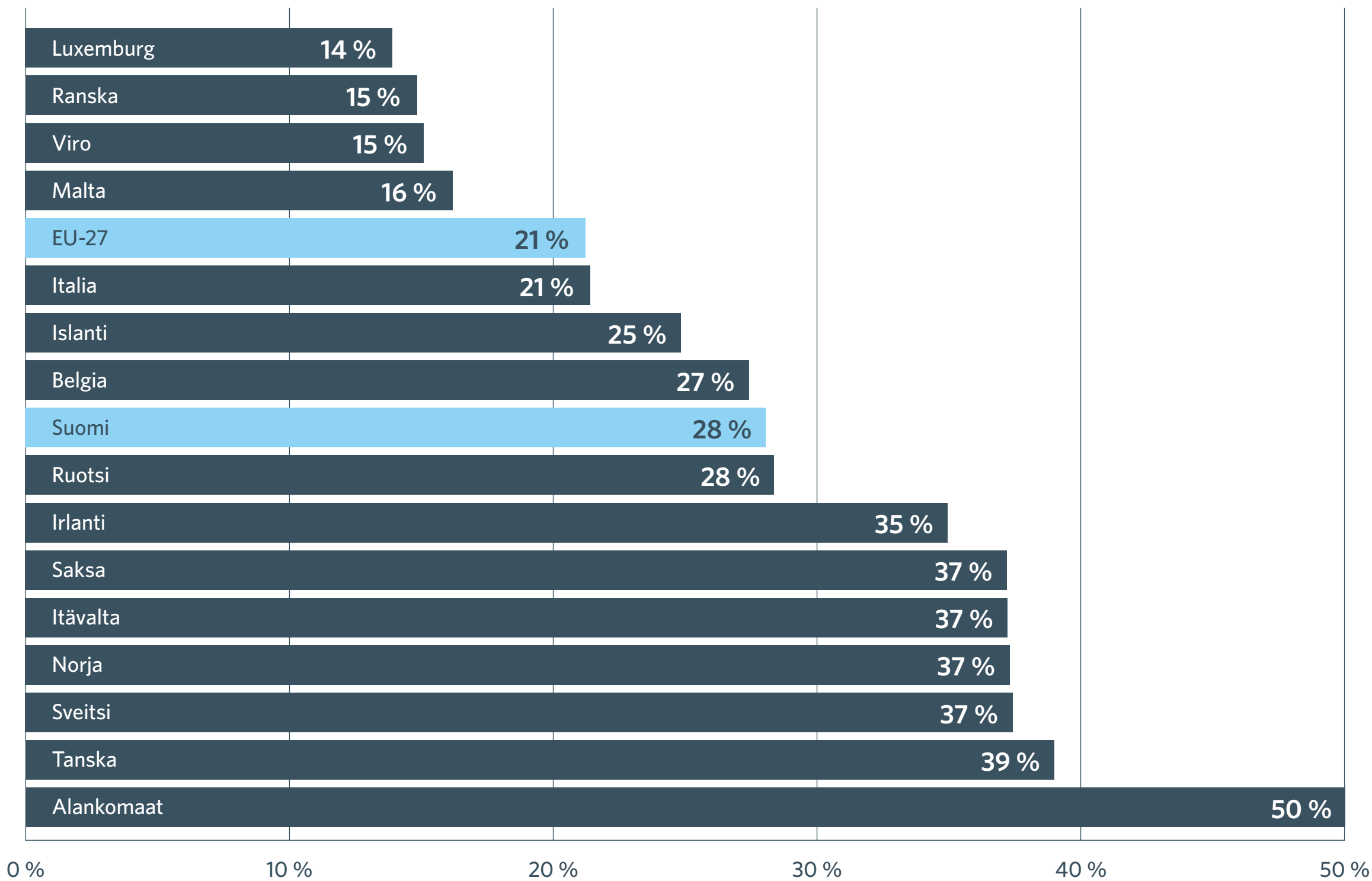
Keskeiset huomiot kaupan työllisyydessä

- Kauppa on Suomen suurin toimiala työllisten määrällä mitattuna.
- Vuonna 2024 kaupan ala työllisti 277 000 henkilöä; naisten ja miesten osuus oli lähes sama.
- Kauppa on myös elinkeinoelämän suurin nuorten työllistäjä: lähes joka viides kaupan alalla on alle 25-vuotias.
- Kansainvälinen ja kotimainen kilpailu sekä kustannus- ja hintakilpailu näkyvät alenevassa työllisyystrendissä.
- Vuosien 2019–2024 aikana tukkukaupan työllisyys pieneni 11 000 työllisellä.
 - Teollisuuden ja rakentamisen suhdanteet näkyvät tukkukaupan työllisyydessä.
 - Kausivaihtelu vähittäiskaupan työllisyydessä on suurta.
- Hidastuva inflaatio ja korkojen lasku tukevat ostovoimaa, mutta heikkenevä työllisyys ja hidas talouskasvu lisäävät kuluttajien epävarmuutta.
- Perättäiset luottamusta syöneet tapahtumat pandemiasta turvallisuuspolitiikkaan hidastavat kotitalouksien kulutushaluja.
 - Varovaisuus heijastuu suoraan kotimaiseen erikoiskauppaan.
- Ennustettu hidas kasvu ei riitä kääntämään kaupan, yksityisen sektorin suurimman työllistäjän, laskevaa työllisyystrendiä.
- Kaupan liitto ennustaakin vähittäiskaupan työllisyyden laskevan 2024 vuoteen verrattuna noin 4000 työllisellä eli vajaalla kolmella prosentilla vuoteen 2026 mennessä.

Kauppa ja osa-aikaiset työntekijät

Osa-aikaisten osuus kaupan työllisistä Euroopassa, 15-64-vuotiaat

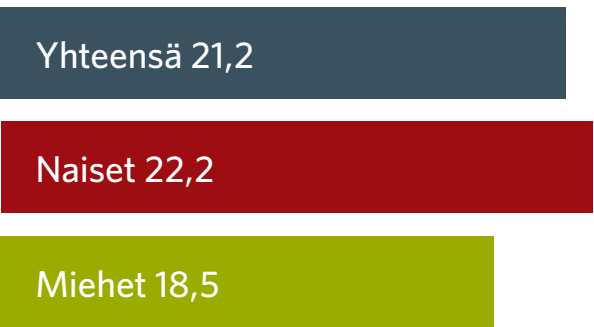
Kuva: Kaupan osa-aikaisten osuus (%) kaupan työllisistä 2024, 15-64-vuotiaat, Eurostat.

Kaupan työllisten keskimääräinen viikkotyötuntimäärä, 15-64-vuotiaat

Kokoaikaiset, h/vko

Osa-aikaiset, h/vko

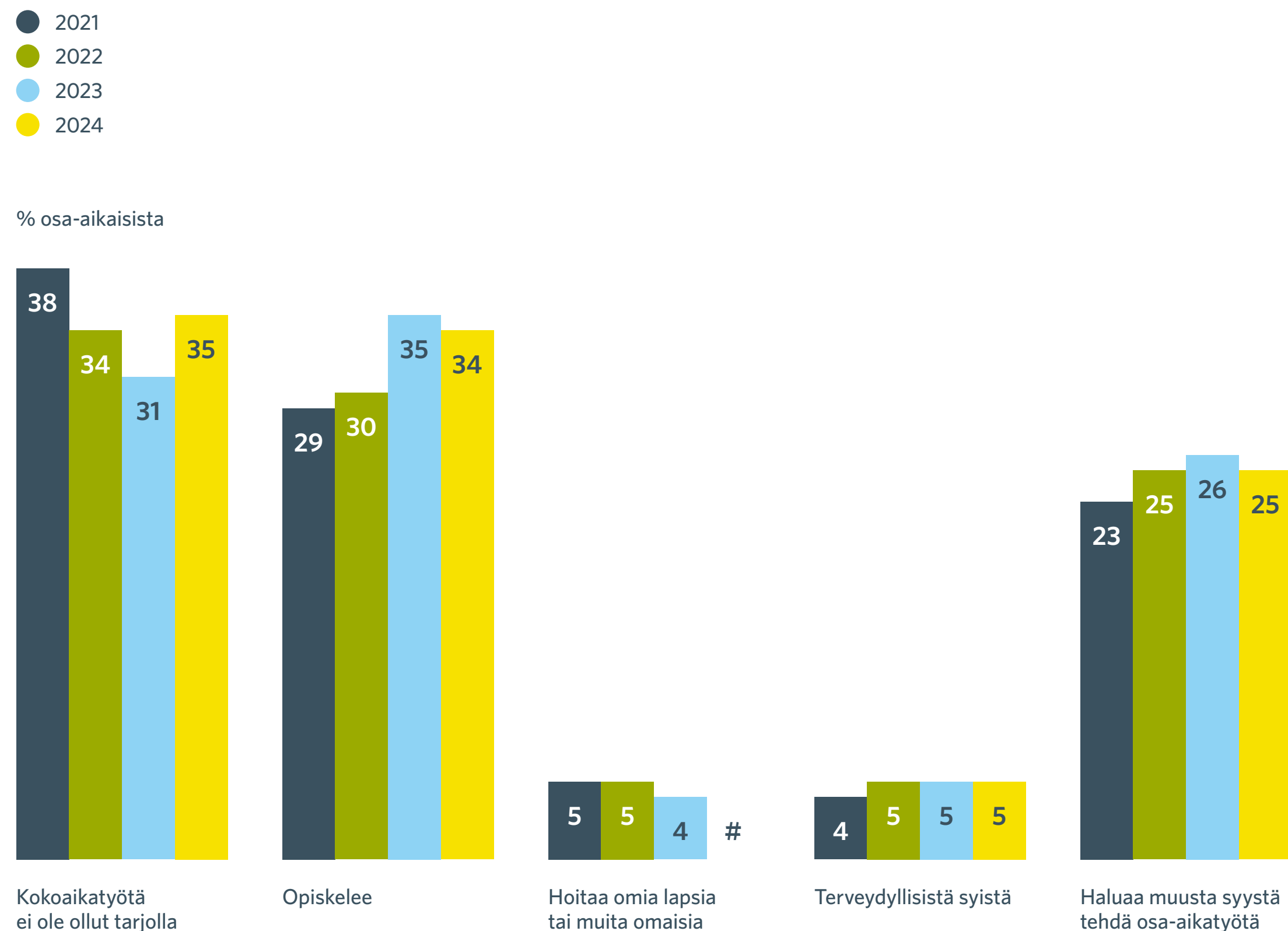
Kaikki palkansaajat, h/vko

Kuva: Palkansaajien keskimääräinen viikkotyöaika suomalaisessa kaupassa 2024, tuntia/viikko, Eurostat.

Kaupan työntekijä työskenteli vuonna 2024 keskimäärin 33,4 tuntia viikossa.

Osa-aikaisuuden syyt kaupan alalla, 15–74-vuotiaat

Kuva: Osa-aikaisuuden syyt kaupan alalla, Tilastokeskus 2024.

= tieto puuttuu tai on liian epävarma esitettäväksi

Keskeisiä huomioita osa-aikatyöstä

- 28 % kaupan työllisistä työskenteli osa-aikaisessa työsuhteessa vuonna 2024.
- Kauppa on suurin nuorten työllistäjä Suomessa. Koko kaupan toimiala työllistää lähes 20 % kaikista alle 25-vuotiaista työssäkäyvistä nuorista. Kauppa tarjoaa työpaikan hyvin monelle opiskelijalle. Opiskelu on nykyisin merkittävä syy osa-aikatyön tekemiselle kaupan alalla.
- Osa-aikatyö mahdollistaa monille erilaisten elämäntilanteiden ja työn yhdistämisen sekä estää syrjäytymistä.
- Noin joka neljäs kaupan alan palkansaaja on osa-aikainen. Vähittäiskaupan työntekijöistä osa-aikaisia on liki 60 % johtuen alan erityispiirteistä: koko-aikatyötä ei voi synnyttää väkisin palvelu-aloille, joiden toimintaa määrittävät voimakkaasti mm. vaihtelevat asiakasmäärät. Kysyntä kaupoissa vaihtelee merkittävästi vuorokauden, viikon ja kuukaudenkin sisällä. Lisäksi juhlapyhät, kausivaihtelut ja tapahtumat aiheuttavat kysyntäpiikkejä.
- Osa-aikatyön määrittely vaihtelee alasta riippuen. Monilla aloilla osa-aikatyöksi lasketaan alle 30 viikkotyötunnin työsopimus. Kaupan työehtosopimuksessa osa-aikaisuuden raja on 37,5 viikkotyötuntia.
- Laki asettaa merkittäviä rajoituksia osa-aikatyön käytölle. Osa-aikatyöntekijöiden asemaa on huomioitu myös työehtosopimuksissa.
- Kauppa on kehittänyt yhdessä Palvelu-alojen ammattiliitto PAMin kanssa työehtosopimuksen osa-aikatyömääräyksiä useilla neuvottelukierroksilla. Yhteinen tahtotila on estää osa-aikatyön väärinkäyttö sekä kehittää uusia malleja ja koko-aikatyötä haluaville huomioiden samalla alan tarvitsemat joustot.

Kauppa investoijana

Suomessa kaupan ala on suuri investoija. Muihin yrityssektorin toimialoihin verrattuna kauppa investoi vuonna 2023 neljänneksi eniten, 2,2 miljardin euron verran Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan. Tutkimukseen ja kehitykseen kaupan toimiala panosti 69 miljoonaa euroa vuoden 2023 ennakkotietojen mukaan.

Kauppa investoi ohjelmistoihin ja tietokantoihin 449 miljoonaa euroa, ICT-laitteisiin ja muihin koneisiin 1,187 miljardia euroa, rakentamiseen 311 miljoonaa euroa ja kuljetusvälineisiin 31 miljoonaa euroa.

OECD:n Suomen maaraportti joulukuulta 2022 peräänkuuluttaa reformeja vahvistamaan innovaatioekosysteemiä tuottavuuskasvun nostattamiseksi. Maaraportissa huomautetaan, että Suomessa tukku- ja vähittäiskaupan T&K-panostuksien osuus on OECD-maiden keskiarvon alapuolella. Lisäksi todetaan, että T&K-panostusten lisääminen voisi edesauttaa tuottavuushyötyjä etenkin, jos panostukset ohjattaisiin innovatiivisiin yrityksiin.

Maaraportissa todetaan koko talouden tasolta, että PK-yritykset ovat aliedustettuina

innovoinnissa ja soveltavassa tutkimuksessa. Yli 250 työntekijän yritykset kattoivat yli 60 prosenttia yrityslähtöisistä T&K-menoista vuonna 2020. Suomen innovaatioekosysteemit vahvistuisivat, jos PK-yritysten osuutta kasvatettaisiin yrityslähtöisissä T&K-menoissa.

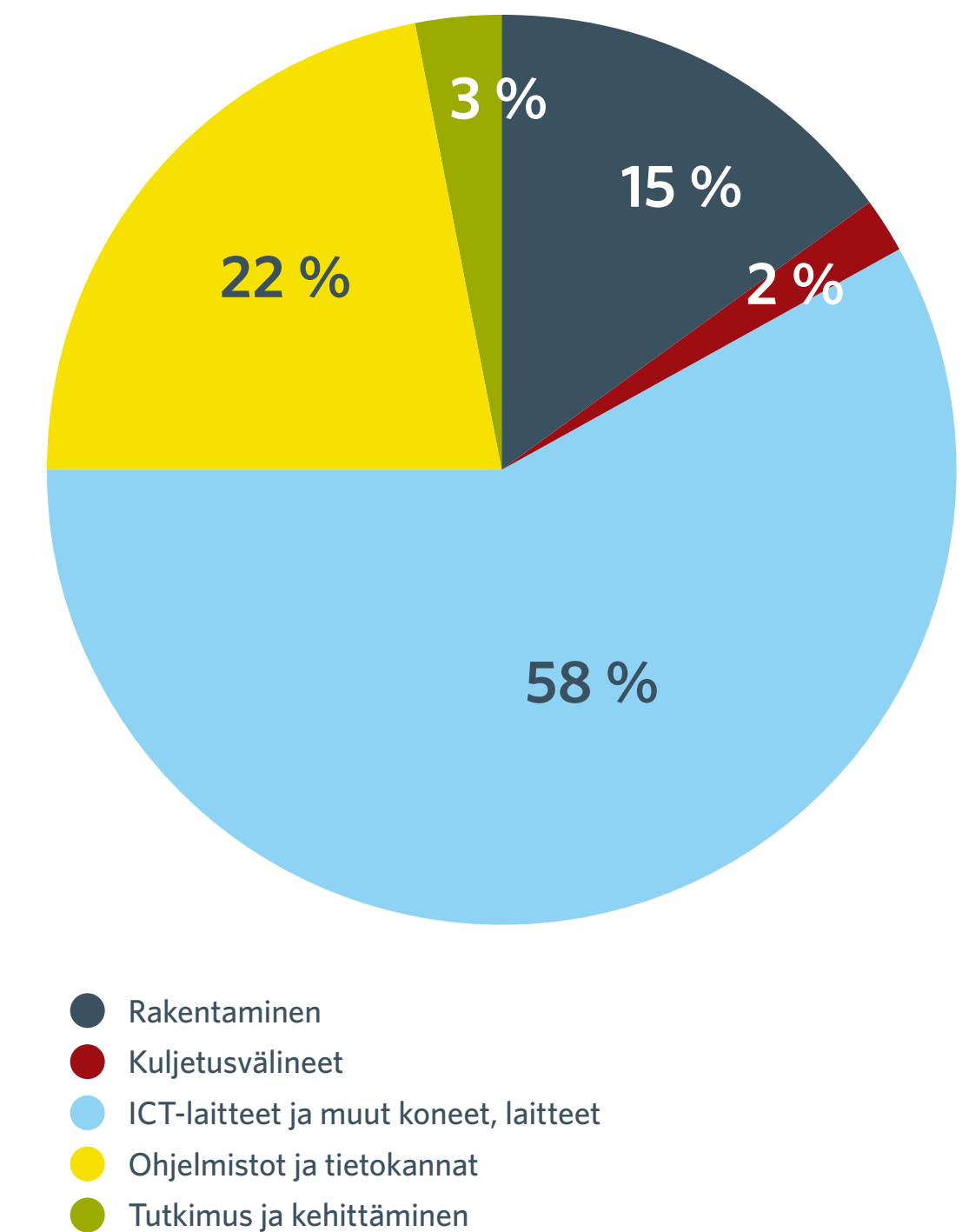
Alhainen investointiaste kaupan alalla on Suomen lisäksi nähtävillä myös muissa EU-maissa. McKinseyn vuonna 2022 tekemän selvityksen mukaan eurooppalaiset vähittäis- ja tukkukaupan yritykset investoivat huomattavasti vähemmän kuin pohjoisamerikkalaiset vähittäis- ja tukkukaupan yritykset. Pohjois-Amerikassa tukku- ja vähittäiskaupan investointiaste liikevaihtoon suhteutettuna oli 6,7 % ja IT-investoinnit 3,3 %. Vastaavat lukemat Euroopassa olivat 3,6 ja 2,1 %.

Kauppa kerryttää veropottia

Kauppa on yksi yrityselämän ja Suomen talouden suurimmista toimialoista niin työllistäjänä, talouskasvun luoja kuin verojen maksajana. Päivittäisen toimintansa ja investointiensä kautta kauppa luo työtä ja hyvinvointia myös eri toimialojen kautta Suomeen. Kaupan yhteisöveron osuus on merkittävä.

Kauppa on yksi yrityselämän ja Suomen talouden suurimmista toimialoista niin työllistäjänä, talouskasvun luoja kuin verojen maksajana.

Investointien jakautuminen kaupan alalla

Kuva: Investointien jakautuminen kaupan alalla, 2023, ennakkotiedot. Lähde: Tilastokeskus.

Kauppa työllistää ja kerryttää veropottia

Palkkaverokertymä ¹ 2023 toimialoittain	Milj. euroa	Osuus, %
Julkinen hallinto	14000	39,1
Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen ym. toiminta	3121	8,7
Metalli- ja elektroniikkateollisuus	2624	7,3
Kauppa	2428	6,8
Informaatio ja viestintä	2278	6,4
Rakentaminen	1955	5,5
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1703	4,8
Rahoitus ja vakuutus	1648	4,6
Kuljetus ja varastointi	1150	3,2
Muu teollisuus (pl. metsä- ja paperi, kemia sekä metalli ja elektroniikka) sekä energia-, vesi- ja jätehuolto	1000	2,8
Koulutus	974	2,7
Kemian teollisuus	689	1,9
Metsä- ja paperiteollisuus	582	1,6
Muut alat yht. (pl. teollisuus)	1665	4,6

Kuva: Verokertymät ja palautukset toimialoittain, Verohallinto 2024.

Kauppa maksaa yhteisöveroja Suomeen

Yhteisöverot 2023 toimialoittain	Milj. euroa	Osuus, %
Rahoitus ja vakuutus	1665	21,5
Muu teollisuus (pl. metsä- ja paperi, kemia sekä metalli ja elektroniikka) ja energia-, vesi- ja jätehuolto	995	12,9
Kauppa	957	12,4
Metalli- ja elektroniikkateollisuus	856	11,1
Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen, tekninen ym. toiminta	694	9
Muut alat yht. (pl. teollisuus)	655	8,3
Informaatio ja viestintä	625	8,1
Rakentaminen	380	4,9
Kiinteistöala	369	4,8
Kemian teollisuus	328	4,2
Metsä- ja paperiteollisuus	217	2,8

Kuva: Yhteisöverot toimialoittain, Verohallinto 2024.

Kotimaassa toimiva kauppa luo arvonlisäkertymää

Arvonlisäverot kotimaan myynneistä 2023 toimialoittain	Milj. euroa	Osuus, %
Kauppa	10698,73	50,3
Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen, tekninen ym. toiminta	3896,29	18,3
Rakentaminen	2838,01	13,3
Informaatio ja viestintä	2577,52	12,1
Energia-, vesi- ja jätehuolto	1094,11	5,1
Kuljetus ja varastointi	885,82	4,2
Kiinteistöala	523,27	2,5
Majoitus ja ravitsemis	276,45	1,3
Rahoitus ja vakuutus	272,88	1,3
Muut	-1787,99	-8,4

Kuva: Arvonlisäverot toimialoittain, Verohallinto 2024.

¹ Sisältää työnantajan tekemät ennakopidätykset palkoista sekä työnantajan sairausvakuutusmaksut.

Keskeisiä huomioita kaupan veroista

- Kauppa on yksi yrityselämän ja Suomen talouden suurimmista toimialoista niin työllistäjänä, talouskasvun rakentajana kuin verojen maksajana.
- Kotimaassa toimiva kauppa luo arvonlisäverokertymää. Kaupan kotimaan myynnin luoma arvonlisäverokertymä on jopa puolet koko Suomen arvonlisäverokertymästä.
- Kaupan merkitys on kokoansa suurempi, kun mukaan lasketaan epäsuorat vaikutukset muilla aloilla.

CASE

Kenkäkauppa VIBAE Shoes laajensi verkkomyyntinsä 150 maahan – "Koko maailma on auki"

VIBAE Shoesin menestystarina on hengästyttävä. Vuonna 2020 perustettu kenkäalan yritys on runsaan kolmen vuoden aikana myynyt kenkiä yli 50 000 ihmiselle ja venyttänyt liikevaihtonsa lähes 8 miljoonaan. Menestyksen avain on rohkea kansainvälistyminen.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

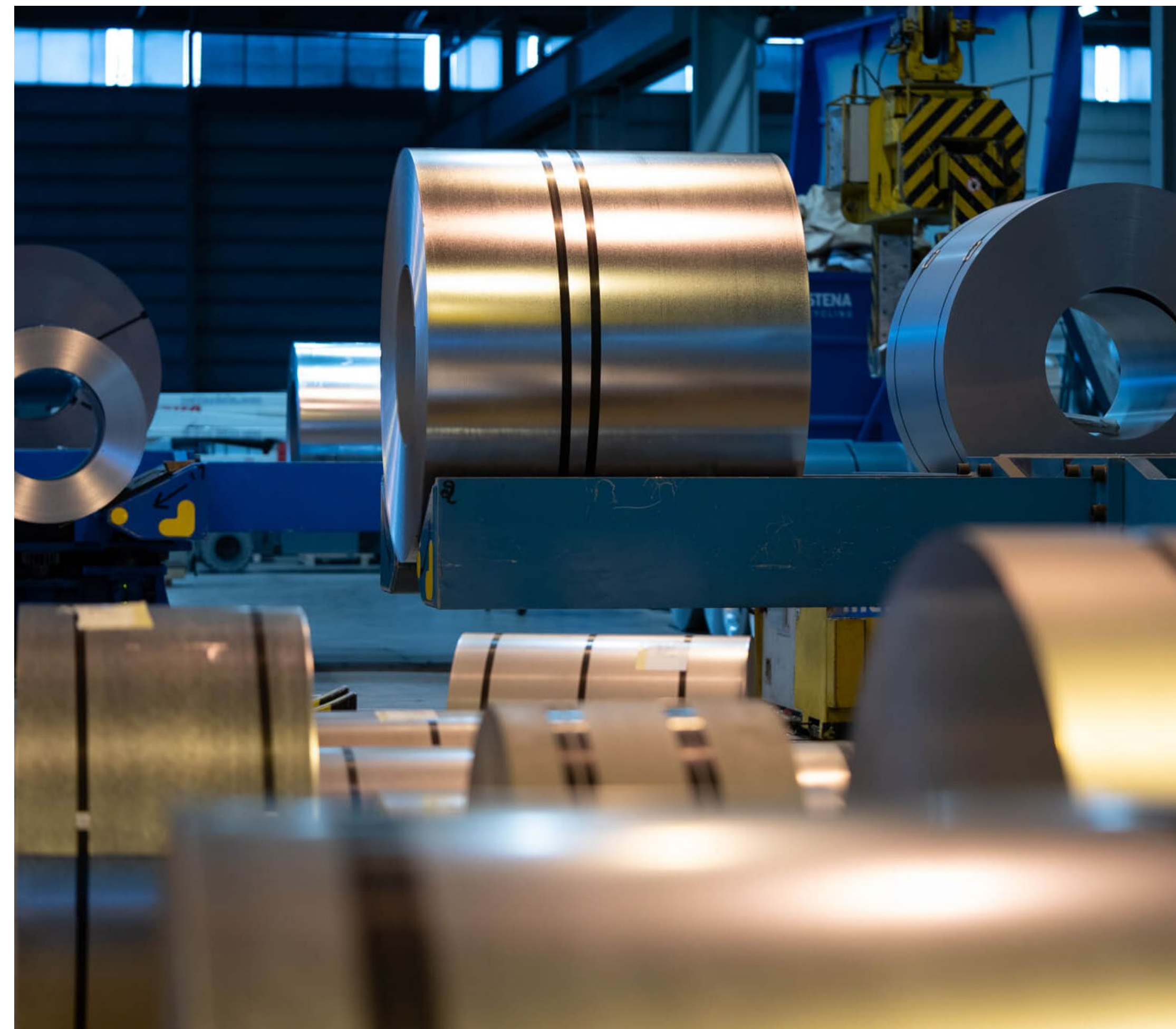

CASE

Terästukkuri BE Group: Myös kompleksinen tuote ja palvelu voivat menestyä verkkokaupassa

Terästukkuri BE Group Oy rakensi muutama vuosi sitten verkkokaupansa uudelleen. Ennen uudistusta sitä käytti puolenkymmentä asiakasta, nykyään käyttäjiä on noin tuhat kuukausittain. BE Groupin verkkokauppa valittiin 2024 verkkoyhteisö Digital Commerce Finlandin Awards-tapahtumassa Suomen Top 3:een B2B-verkkokauppojen kategoriassa.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

Kauppa ympäristö- vastuullisen talouden edistäjänä

Ilmaston ja hiilineutraaliuden
huomioiminen. Maapallon
resurssien huomioiminen;
kiertotalous ja biodiversiteetti.
Indikaattoreina: ilmastonvaikutus ja
maapallon resurssien huomioiminen.

Ilmastokriisin vaikutukset näkyvät monin tavoin eri puolilla maailmaa, myös Suomessa. Ilmastonmuutoksen torjunta on yksi YK:n kestävä kehityksen keskeisiä tavoitteita, vaatien kiireellisiä toimia. Myös luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on tunnistettu vakavaksi uhaksi.

Ympäristövastuussa kauppa painottaa ilmastotyötä sekä resurssitehokkuutta, jossa huomioidaan kiertotalous ja luonnon monimuotoisuus. Ilmastovaikutuksia seurataan Kaupan liitossa kehitetyn hiili-indeksin avulla. Maapallon resurssien huomioimiseen syvennytään alkuvaiheessa laadullisin keinoin, mm. yritys- ja hanke-esimerkkien kautta, sillä koko monimuotoisen toimialan kattavaa numeerista tietoa ei ole saatavilla.

Alan liitot ovat tehneet lukuisia vapaaehtoisia sopimuksia ja sitoumuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Yritykset ovat liittyneet vapaaehtoiseen elinkeinoelämän energiatehokkuus-sopimukseen, ja päivittäistavarakauppa on mukana elintarvikealan materiaalitehokkuus-sitoumuksessa, tarkoituksena vähentää ruoan valmistuksen, jakelun ja kulutuksen ympäristövaikutuksia. Myös ympäristöministeriön ja kaupan yhteiset, vapaaehtoisuuteen perustuvat

green deal -sopimukset ovat esimerkkejä käynnissä olevasta pitkäjänteisestä ilmastotyöstä.

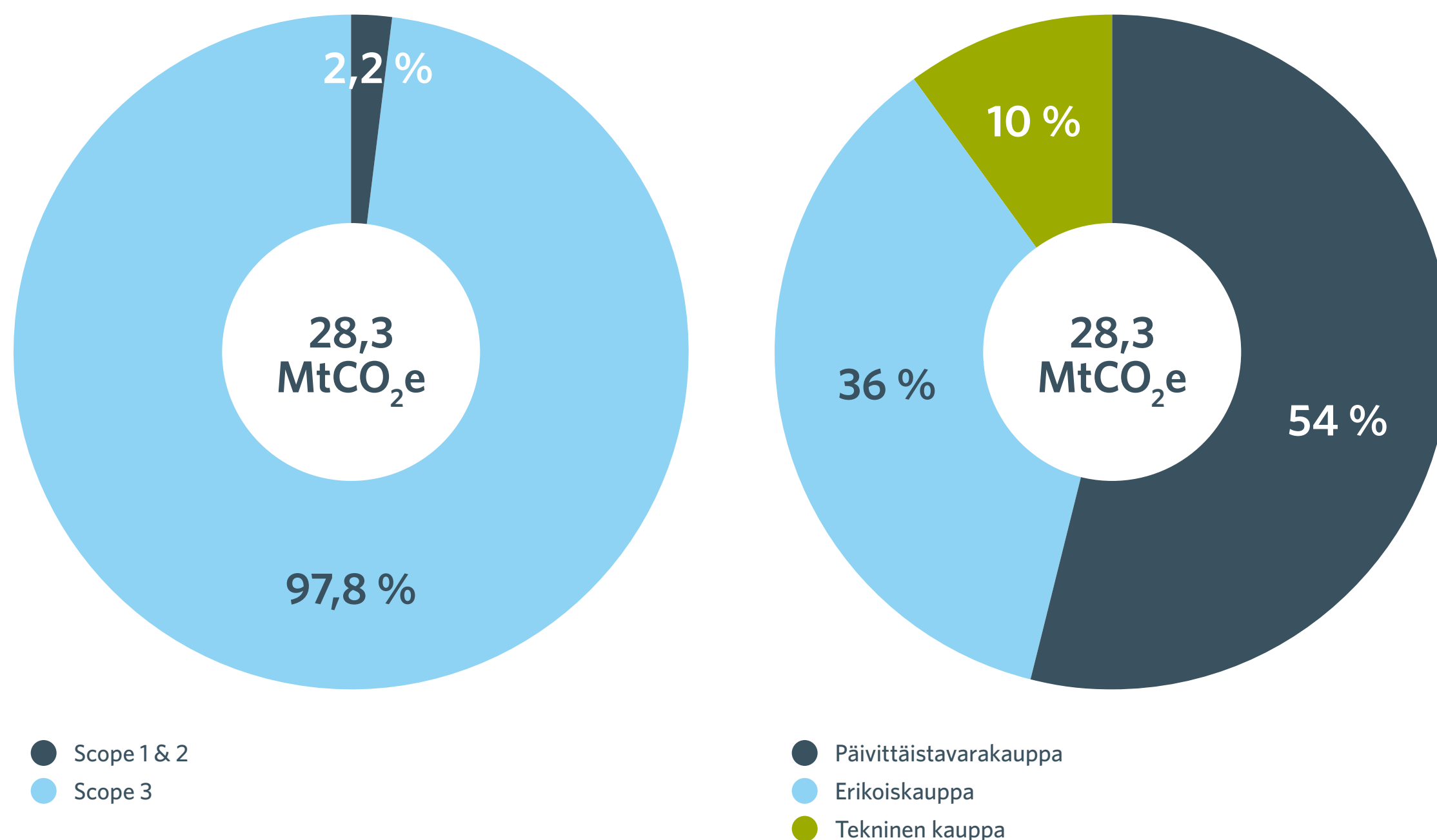
Visio menestyvästä, hiilineutraalista kaupasta 2035

Uusiutuva kauppa 2035 -vähähiilisyystiekartan tavoitteena on, että suomalainen kauppa on toimialansa globaali ilmastoedelläkävijä ja saavuttanut hiilineutraaliuden vuonna 2035 ja että vuonna 2050 ala on lähes nollapäästöinen.

Kaupan alan päivitetty vähähiilisyystiekartta osoittaa, että kokonaispäästöistä lähes 98 % syntyy yritysten arvoketjuissa. Yrityksillä on kuitenkin merkittävä mahdollisuus vaikuttaa arvoketjunjensa toimintaan ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, koska niillä on keskeinen rooli sekä tuotanto-ketjun hallinnassa että kuluttajarajapinnassa.

Kaupan ala on avaintekijä koko yhteiskunnan ilmastotyössä, ja yhteistyöllä on mahdollisuus saavuttaa tavoitteet päästöjen hillitsemisessä. Tarvitaan myös tasapuolinen ja ennustettava sääntely-ympäristö, kannustimia investointeihin sekä uusia veroratkaisuja, jotka edistävät kaupan yritysten kustannuskilpailukykyä ja reilua kilpailuasetelmaa globaalissa, rajattomassa taloudessa.

Kaupan alan päästöjen jakaumat vuonna 2022

Kuvat: Kaupan alan päästöjakauma Scope 1, 2, 3 sekä päästöjen jakauma toimialoittain 2022, Uusiutuva kauppa 2035 -vähähiilisyystiekartta 2024.

Kaupan hiili-indeksi

Kaupan alan hiili-indeksiin on koottu kattavasti saatavilla oleva tieto eri virallisista lähteistä kaupan suorista ja epäsuorista päästöistä, kuten sähkön ja lämmön käytöstä. Lisäksi hankintaperusteisen ostoenergian päästöt on huomioitu vuodesta 2020 lähtien. Mukaan on otettu kaupan alan yritykset, jotka ovat sitoutuneet Science-Based Targets -tavoitteisiin (SBTi) ja joiden päästötiedot ovat julkisesti saatavilla. Pohjalla ovat myös Energiateollisuuden tuottamat ominaispäästökertoimet nykyhetkeen, ja niiden avulla on yhdenmukaistettu erilaisten skenaarioiden tulevaisuuden kertoimet sekä vaikutukset toimialaan.

Hiili-indeksiä seuraamalla pystytään vertailemaan toteutuneita päästölukuja kahteen esitettyyn skenaarioon, perusuraan ja uusiutuvan kaupan uraan arvioiden samalla, mitä vaikutuksia politiikka- ja yritystoimilla käytännössä on päästöjen vähenemiseen. Kaupan liitto raportoi hiili-indeksin kehittymisestä vuosittain syksyllä Tilastokeskuksen julkistettua ilmapäästöjen ja energiatilinpidon tilastot.

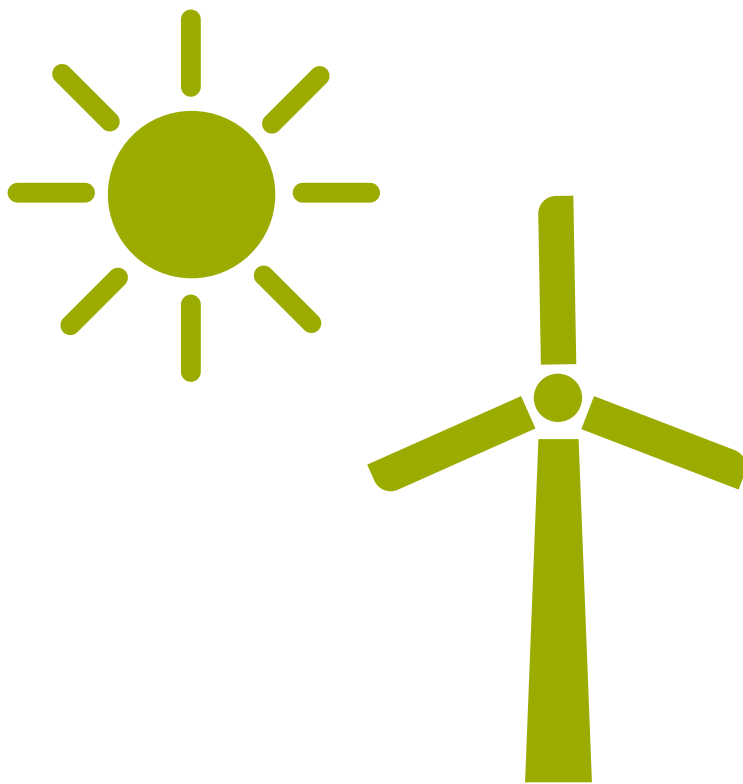
Kaupan ala tekee määrätietoista työtä energian käytön ja päästöjen vähentämiseksi.

Esimerkiksi vapaaehtoisessa Motivan energia-
tehokkuussopimuksessa mukana olevat 21
kaupan yritystä ja yli 2 700 kaupan toimi-
pistettä saavuttivat yhteisen energiansäästö-
tavoitteen jo vuonna 2019, reilusti ennen
alkuperäistä tavoitevuotta 2025. Vuosina 2017-
2023 sopimuksessa mukana olevat kaupan
yritykset ovat tehneet peräti yli 5 900 toimen-
pidettä energiatehokkuuden edistämiseksi.

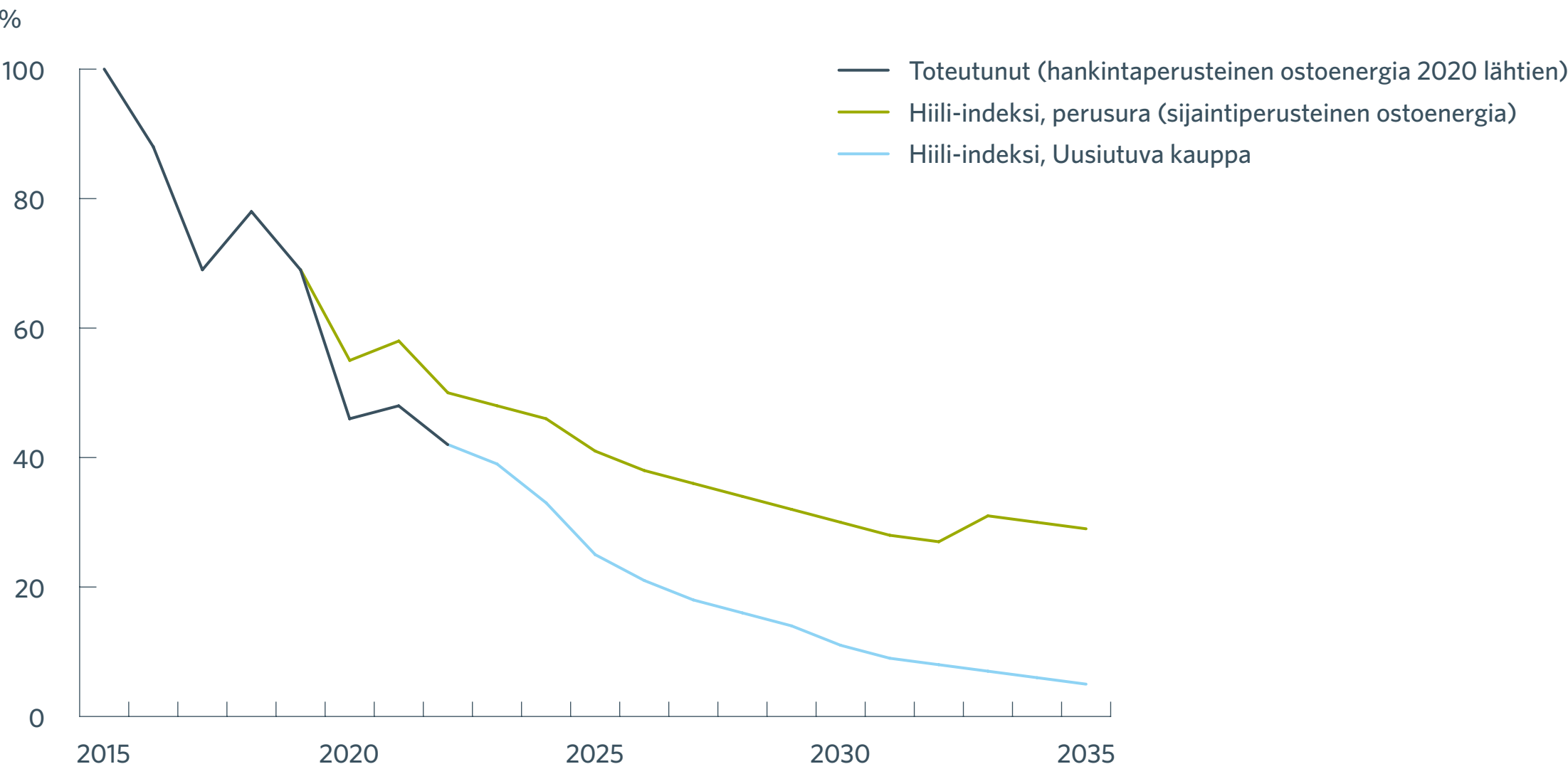
Kaupan alan tähtäimessä on olla hiili-
neutraali vuoteen 2035 mennessä ja lähes
päästötön vuoteen 2050 mennessä. 2024
päivitetyin kaupan alan vähähiilisyystiekartan
mukaan kaupan alan päästöt olivat kokonai-
suudessaan vuonna 2022 noin 28,3 miljoonaa
hiilidioksidiekvivalenttitonnia (MtCO₂e),
josta päivittäistavarakaupan osuus oli 54 %,
erikoiskaupan osuus 36 % ja teknisen kaupan
osuus 10 %. Kokonaispäästöistä lähes 98 %
syntyi alan yritysten arvoketjuissa.

Kaupan liiton mukaan vuoden 2035
hiilineutraaliuden ja vuoden 2050 nolla-
päästöisyyden saavuttaminen vaatii monien
eri toimijoiden yhteistyötä, mutta myös
alaan kohdistuvia politiikkatoimia. Tästä
esimerkkeinä:

- Luodaan sähköverokantaan palvelualoille oma veroluokka. Palveluala maksaa nyt yli 40 kertaa suurempaa sähköveroa kuin teollisuus.
- Tuetaan omavaraista sähköntuotantoa ja nostetaan sähkön pientuotannon alarajaa. Näin kannustetaan mm. paikallisen aurinko- ja tuulivoiman rakentamiseen.
- Hyödynnetään kaupan alan hukkalämpöä nykyistä laajemmin (kaksisuuntainen kaukolämpö).
- Luodaan kannustavia tukimekanismeja vähähiilisyyttä edistäviin investointeihin.

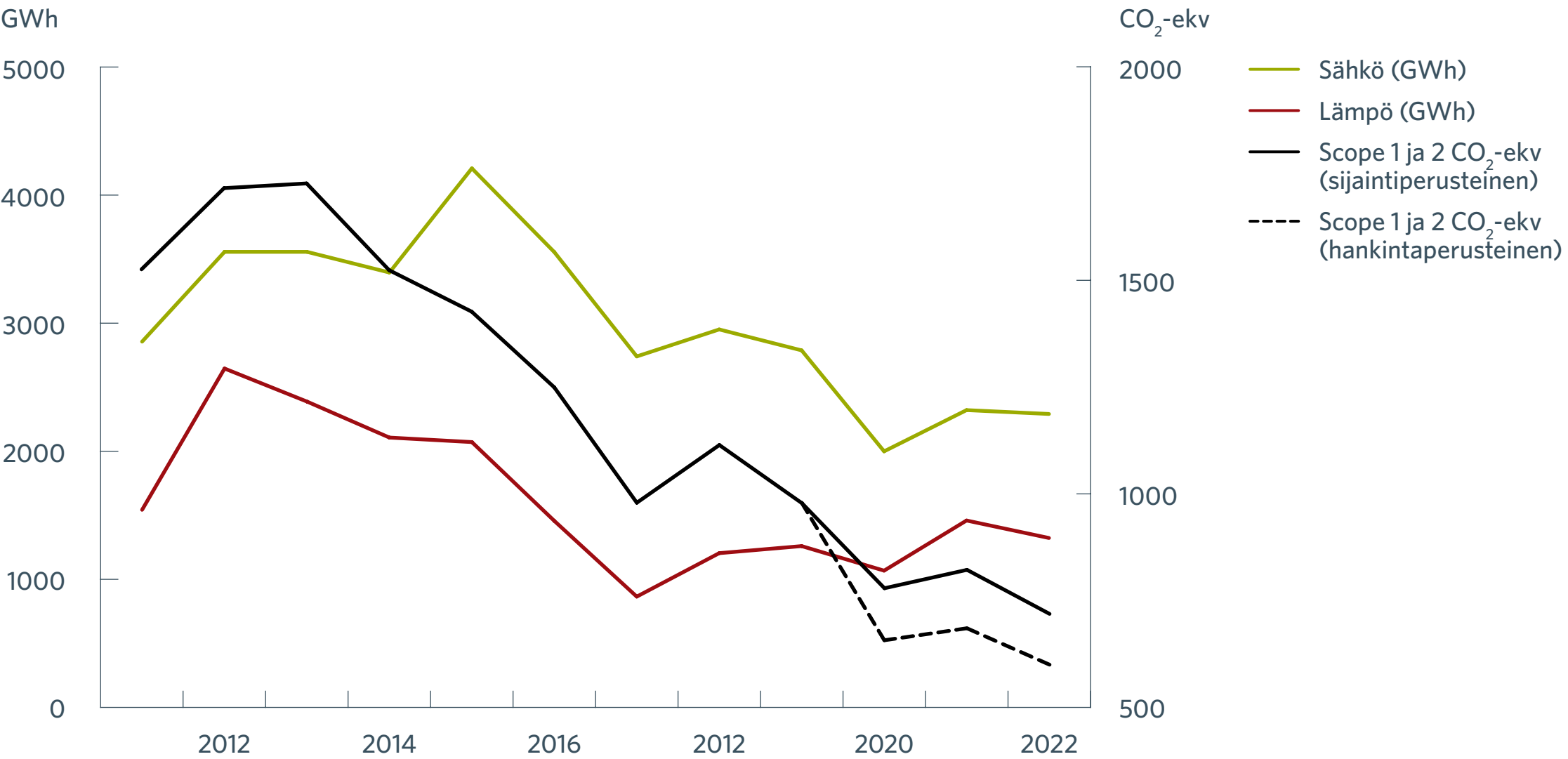

Kaupan hiili-indeksin tilanne

Kuva: Kaupan hiili-indeksi, Tilastokeskus ja kaupan alan yritykset 2024.

Kaupan energiankäyttö ja CO₂-ekv-päästöt energian käytöstä

Kuva: Kaupan energiankäyttö ja CO₂-ekv päästöt energian käytöstä, Tilastokeskus ja Kaupan alan yritykset 2024.

Kaupan alan toimijat ovat jo vuosien ajan asettaneet, ja saavuttaneet, kunnianhimoisia tavoitteita energiankäytön ja hiilidioksidipäästöjen alentamiseksi. Vuonna 2022 kaupan alan yritysten sähkön ja lämmön kulutus väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Sähkön kulutus oli 2 294 GWh, mikä on prosentin vähemmän kuin vuonna 2021. Lämpöä puolestaan käytettiin 1 324 GWh, mikä merkitsi 9 prosentin vähennystä edellisvuoteen nähden. Tilastokeskuksen mukaan suomalaisten kokonaisenergian käyttö väheni vuonna 2022 yhteensä 4 prosenttia.

Kaupan ala määrittänyt nyt kolmatta kertaa hankintaperusteiset energian kasvihuonekaasupäästöt, joissa huomioidaan ostenergian uusiutuva ja päästötön sähkö- ja lämpöenergia. Näiden päästöjen osalta saavutettiin 12 prosentin lasku verrattuna vuoteen 2021. Sijaintiperusteisesti määritettyinä, eli alueellisen energiaverkon tilanteeseen perustuen, kaupan alan energiankäytön kasvihuonekaasupäästöt laskivat 13 prosenttia vuonna 2022. Tämä luku saadaan käyttämällä valtiokohtaisia energiantuotannon keskimääräisiä päästökertoimia.

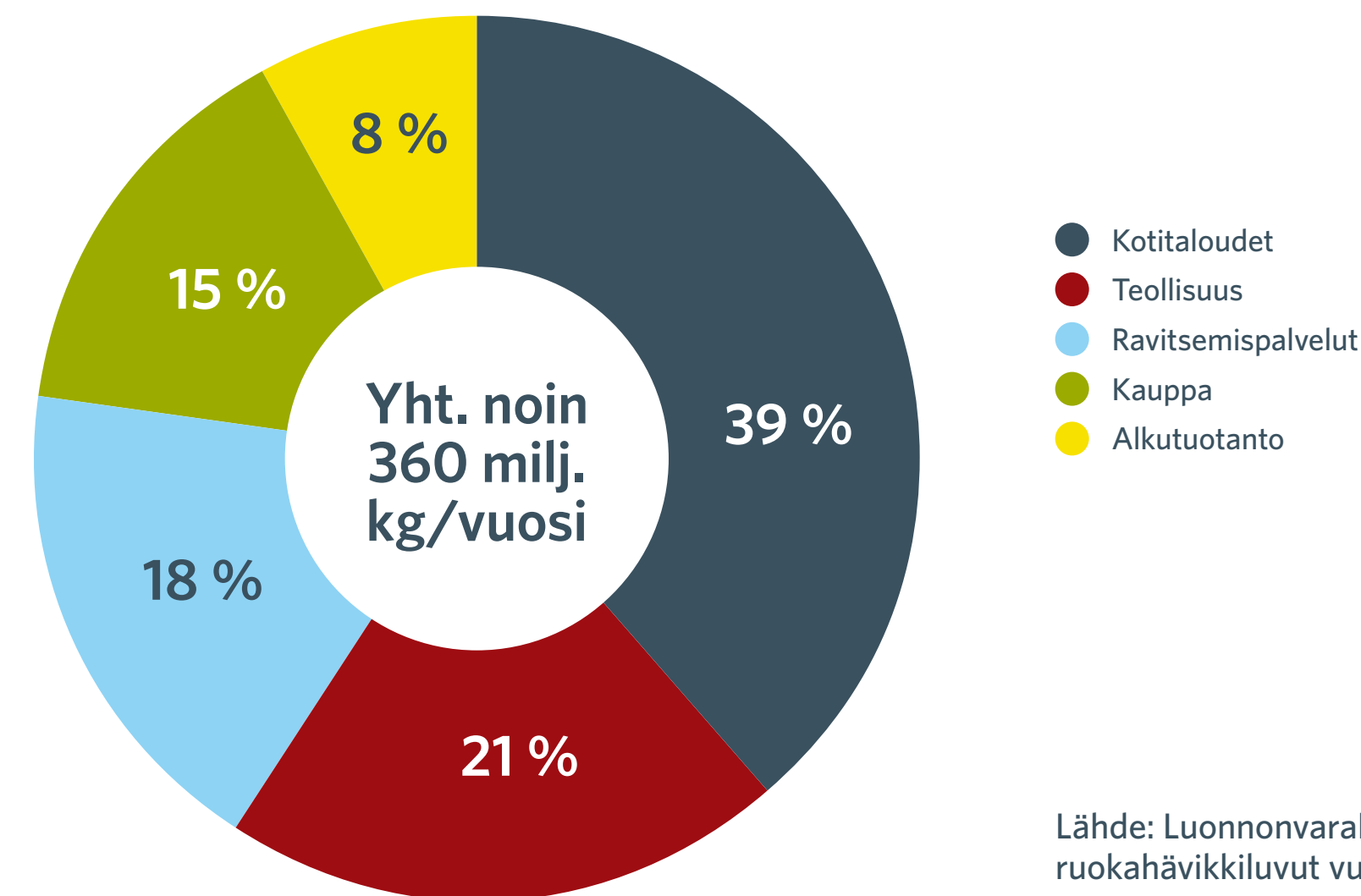
Resurssitehokkuus

Ensimmäinen elintarvikealan vapaaehtoinen materiaalitehokkuuden sitoumus julkaistiin vuonna 2019, ja uusi kausi kattaa vuodet 2022–2026. Päivittäistavarakaupan lisäksi mukana ovat elintarviketeollisuus, ravintola-ala, työ- ja elinkeinoministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö. Tavoitteena on saavuttaa materiaalitehokkuudella parempaa kannattavuutta ja kestävyttä. Myös tietoisuuden materiaalitehokkuuden mahdollisuuksista ja keinoista halutaan lisääntyvän elintarvikeketjussa ja kuluttajien parissa.

Päivittäistavarakaupassa vähennetään ruokahävikkiä ja elintarvikettä YK:n kestävä kehityksen tavoitteen (SDG 12.3) mukaisesti vähintään 50 prosenttia vuoden 2019 lähtötasolta vuoteen 2030 mennessä. Elintarvikepakkausten materiaalitehokkuutta parannetaan eli lisätään uudelleenkäyttöä, kierrätettävyyttä ja ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja sekä vähennetään muovin määrää yritysten omien tavoitteiden mukaisesti.

Päivittäistavarakauppa ry:n jäsenyrityksissä hävikiksi päätyi vuonna 2023 keskimäärin 0,9 % elintarvikkeista (2022: 1,2 %, 2021:

Ruokahävikin jakautuminen koko ruokaketjussa

1,3 %, 2020: 1,3 %, 2019: 1,5 %, 2018: 1,6 %). Ruokahävikki ei sisällä ruoka-apuun luovutettuja myymättä jääneitä elintarvikkeita.

Päivittäistavarakaupan yritykset tekevät järjestelmällistä työtä ruokahävikin vähentämi-

seksi. Toimivat ennuste- ja tilausjärjestelmät ja hyvä menekinhallinta ovat ensisijaisia tapoja estää hävikkiä. Kuluttajalle näkyvämpiä ovat punalappujen lisäksi muun muassa erilaiset aamu- ja iltalennukset sekä hävikkihyllyt ja -laatikot.

CASE

Kohti kunniahimoista tavoitetta:

Oma kassi kauas kantaa

EU:n pakkauksia ja pakkausjätteitä koskeva lainsäädäntö on jo vuodesta 2015 edellyttänyt jäsenmailta toimia, joilla pyritään saavuttamaan muovikassien kulutuksen kestävä vähentäminen.

Muovikassit tehdään Suomessa useimmiten kierrätysmateriaaleista, mutta kuten kaikki roskat, ympäristöön joutuessaan ne ovat ongelmallisia, roskaavat luontoa, ovat vahingollisia vesistölle ja eläimille, hajoavat hitaasti ja pilkkoutuvat haitalliseksi mikromuoviksi.

Ympäristöministeriö ja Kaupan liitto solmivat jo vuonna 2016 vapaaehtoisen green deal -sopimuksen, muovikassisopimuksen. Sen tavoitteena on varmistaa, että EU:n edellyttämä muovikassien kulutuksen vähentäminen saavutetaan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Heti muovikassisopimuksen alkuvuosina kassien kulutus kääntyi nopeaan laskuun, mutta pandemiavuosina hyvä kehitys pysähtyi. Sopimuksen solmimisen jälkeen muovikassien vuosittainen kulutus on vähentynyt noin 45 miljoonan kassin verran, mutta vielä tarvitaan lisätoimia.

Vuonna 2024 Päivittäistavarakauppa ry ja sen jäsenyritykset nostivat esiin muovikassien kohtuullisen kulutuksen merkitystä, kannustivat asiakkaita jättämään muovikassit ostamatta ja kehottivat kantamaan ostokset kaupasta kotiin omassa kassissa. Lisäksi muistutettiin, ettei muovikassia kannata ostaa roskapussiksi. Viestinnän lisäksi toimia muovikassien kulutuksen vähentämiseksi ovat olleet mm. kassien hinnoittelu, vaihtoehtoiset materiaalit, tuotesijoittelu ja neuvonta.

EU:n uudessa 11.2.2025 voimaan tulleessa pakkaus- ja pakkausjäteasetuksessa säädetään aiempaa vahvemmin jäsenvaltioille määrällinen tavoite kertakäyttöisten muovikassien kulutukselle: vuosittain enintään 40 kassia per henkilö vuodesta 2026 alkaen.

Vuonna 2023 suomalaiset ostivat noin 344 miljoonaa muovikassia eli yli 61 kassia henkilöä kohti. Päivittäistavarakaupasta ostettuja näistä oli noin 85 prosenttia. Keskimäärin laskettuna jokaisen suomalaisen tulisi ostaa vuosittain 20 muovikassia vähemmän, jotta saavutettaisiin kunnianhimoinen tavoite, 40 kassia per henkilö.

**Ympäristöministeriö
ja Kaupan liitto
solmivat jo vuonna
2016 vapaaehtoisen
green deal
-sopimuksen, muovi-
kassisopimuksen.**

CASE

Voglia lanseerasi vaatteiden vaikutuslaskurin – myös vaatteiden korjaus- ja huoltopalveluja kehitetty

Voglia lanseerasi vaatteiden vaikutuslaskurin. Laskuri mittaa tuotekohtaisesti hiilijalanjälkeä valikoiduille tuotteille ja tuotteen hintaa suhteessa sen käyttöikänsä. Voglia on viime vuosina kehittänyt myös vaatteiden korjaus- ja huoltopalvelua. Tulevaisuudessa tavoitteena on palauttaa vaate takaisin kiertoon, kierrätyskuiduksi, uusien tuotteiden valmistamiseksi.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

Keskeisiä huomioita ympäristövastuusta

- Kaupan ala on päivittänyt vähähiilisyystiekartan osana Uusiutuva kauppa 2035 -tiekarttatyötä.
- Kaupan alan kokonaishiilipäästöistä lähes 98 % syntyy yritysten arvoketjuissa. Yrityksillä on kuitenkin merkittävä mahdollisuus vaikuttaa arvoketjunsä toimintaan ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.
- Vuonna 2022 kaupan alan yritykset vähensivät sähkönkulutustaan prosentoin ja lämmönkulutustaan 9 % vuoteen 2021 verrattuna.
- Kaupan hiili-indeksin mukaan alan hiilidioksidipäästöt laskivat 12,3 %.
- Vuonna 2023 päivittäistavarakaupan myymälöiden läpi virtaavista elintarvikkeista ruokahävikiksi päättyi noin 0,9 % (2018: 1,6 %).

CASE

SBTi-ilmastotavoite täyttyi etuajassa: Huiskulan Puutarha korvasi lämmön- tuotantonsa uusiutuvalla biopolttoaineella

Keväällä 2023 Huiskula Oy sai ensimmäisenä puutarhakaupan toimijana Science Based Targets (SBTi) -aloitteen hyväksynnän ilmasto-tavoitteilleen. Merkittävä ilmastoon vaikuttava uudistus tehtiin joulukuussa 2023, kun yritys siirtyi käyttämään uusiutuvaa biopolttoainetta lämmöntuotannossaan. Huiskula harjoittaa kukkien tuotantoa, tukkukauppaa ja maahan-tuontia sekä myy taimia ammattiviljelijöille.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Silmäasema lähti Second hand -liike Emmyn kanssa edistämään kiertotaloutta

Yhteistyö second hand -muodin edelläkävijän Emmyn kanssa on Silmäasemalle uusi avaus kiertotalouden edistämiseksi. Asiakas voi viedä käytetyt vaatteensa myytäväksi Emmyyn

ja saada tuotot lahjakorttina Silmäasemalle. Myös Emmyltä ostetut käytetyt merkkilasit on mahdollista linssittää omilla vahvuuksillaan Silmäasemalla. Kuluttajan tietoisuutta silmä- ja aurinkolasien kierrätyksestä pyritään lisäämään.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

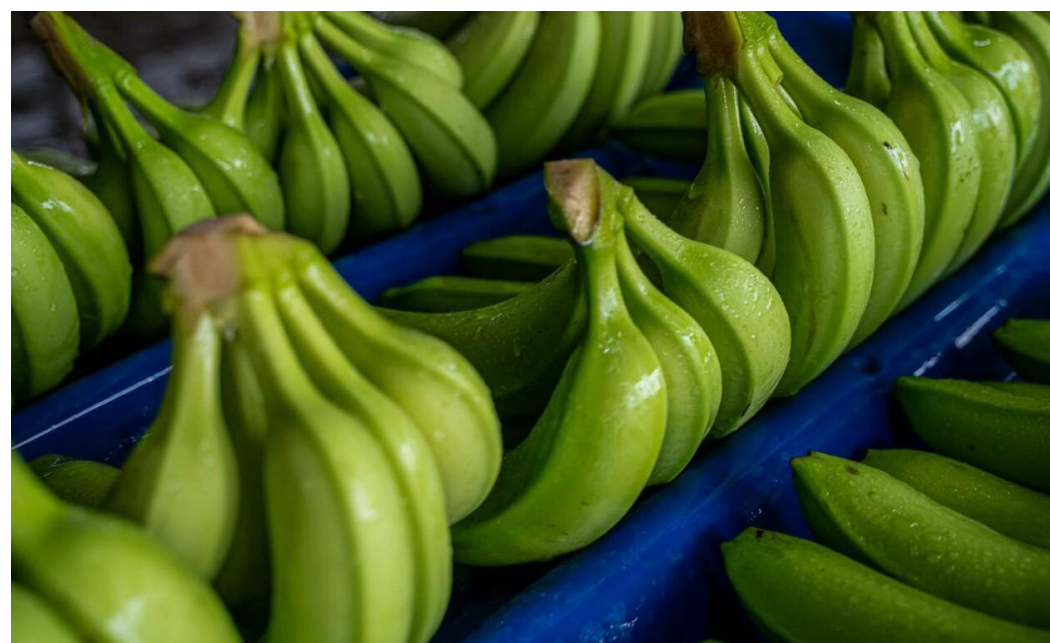

CASE

Suurin osa suomalaiskulutuksen luontohaitoista ilmenee ulkomailla – S-ryhmä ehkäisemässä banaanin luontohaittoja Väli-Amerikassa

S-ryhmä tutkii toimintansa aiheuttamia haittoja luonnon monimuotoisuudelle. Tuotekohtainen luontohaittojen laskenta on vielä kesken, mutta se tiedetään, että suurin osa S-ryhmän luonto-jalanjäljestä muodostuu elintarvikkeista. Sekin tiedetään, että hedelmissä ja vihanneksissa banaani on merkittävä luontohaitan aiheuttaja. S-ryhmä onkin jo ryhtynyt ehkäisemään banaanin luontohaittoja Väli-Amerikassa.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

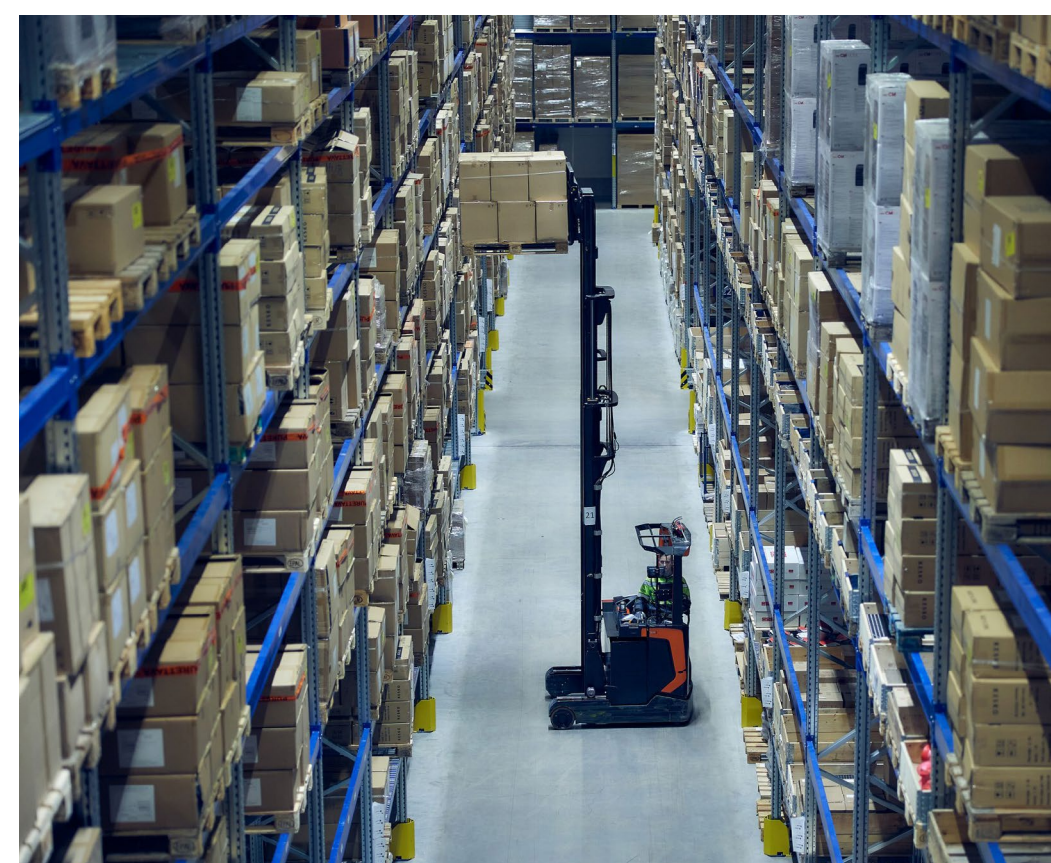

CASE

HUB logistics: CO₂-päästölaskenta on välttämätöntä, jotta omaa toimintaa voi kehittää

HUB logistics on suomalainen logistiikka-palveluyritys, joka tarjoaa yrityksille varastoin-ti-, sisälogistiikka- ja puupakkauspalvelua. Yritys panostaa vahvasti ympäristötoimiin muun muassa kuljetusten optimoimisella, trukkikaluston vähittäisellä sähköistämällä sekä uusiutuvan energian käytöllä.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Lemkem: Kiinteistöjen energiankäyttö ja ilmastopäästöt pienemmiksi

Lahtelainen perheyritys Lemkem Oy tarjoaa taloyhtiöille, yrityksille, julkiselle sektorille ja maatiloille ratkaisuja kohti hiilineutraaliutta. Omassa toiminnassaan yritys kulkee sitä kohti vuoteen 2030 mennessä.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Eurokankaan kierrätyskonsepti antaa kankaille uuden elämän

Kankaiden erikoiskauppa Eurokangas toteuttaa vastuullisuuttaan muun muassa yhteistyöllä Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen kanssa. Uuden second hand -konseptin avulla pyritään lisäämään kankaiden kierrätystä ja vähentämään kangasjätteiden syntyä.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

Kauppa sosiaalisen vastuun osaajana ja kehittäjänä

Työn ja tekijöiden yhdistäminen. Vastuullisen työelämän luominen ja osaamisen kehittäminen. Indkaattoreina: työhyvinvointi, syrjimättömyys, tasa-arvoisuus ja monimuotoisuus, osaamistarpeiden tunnistaminen sekä osaamisen varmistaminen.

Kaupan ala on merkittävä työllistäjä Suomessa, mutta sen rakenteet ja työvoimatarpeet ovat muuttumassa digitalisaation, automatisaation ja globaalien megatrendien myötä. Megatrendit, kuten digitalisaatio, vihreä siirtymä, generatiivinen tekoäly, globalisaatio, kaupungistuminen ja väestön ikääntyminen muokkaavat työtehtäviä ja työllisten tarvetta.

Kaupan toimialalla digitalisaatio ja sen eri muodot vaikuttavat hyvin laaja-alaisesti alan rakenteeseen sekä työvoiman määrään ja laatuun. Digitalisaatio, vihreä siirtymä ja generatiivinen tekoäly muokkaavat nykyisiä työtehtäviä synnyttäen muutosta. Vihreä siirtymä tukee toista megatrendiä, kaupungistumista, ja edellyttää monessa tapauksessa korkeakoulutettuja työllisiä. Tämä voi tarkoittaa työperäisen maahanmuuton kysynnän kasvua, koska kotimaan korkeakoulutettujen osuus laskee vuosi vuodelta, ja osaajapula on monelle yritykselle hidaste. STEM-taitojen (science, technology, engineering, mathematics) tarve kasvaa useassa ammatissa, ja osaajia on saatavilla Suomen ulkopuolelta silloin, kun kysyntä ja tarjonta eivät kotityömarkkinoilla kohtaa.

Työhyvinvointi ja sen kehittäminen

Säännölliset työtyytyväisyyskyselyt sekä tavoite- ja kehityskeskustelut ovat työnantajalle tärkeitä vuorovaikutuksen, seurannan ja kehittämisen kanavia. Niihin kannattaa panostaa kaikenkokoisissa yrityksissä ja kaikenkokoisissa työsuhteissa.

Kaupan liitossa toteutettiin 2024 vastuullisuuskysely, jossa kartoitettiin jäsenyritysten vastuullisuustyön nykytilaa sekä erityisesti sosiaalisen vastuun teemoja. Kyselyyn vastasi 65 monipuolisesti kaupan eri toimialoja edustavaa yritystä. Otanta tarjosi kiinnostavan näkymän kaupan alan vastuullisuustyöhön ja sen ajankohtaisiin haasteisiin.

Kyselyn mukaan työhyvinvointi on merkittävä vastuullisuusteema kaikissa niissä yrityksissä, joissa on määritelty vastuullisuusohjelma, -politiikka tai -toimintaohjeet. Säännöllinen työtyytyväisyyskysely oli käytössä 72 %:lla vastanneista yrityksistä (2023: 78 %), ja 51 % (2023: 62 %) oli asettanut työtyytyväisyydelle tavoitteita, joiden edistymistä seurataan vuosittain. Pientä notkahdusta on havaittavissa edelliseen kyselyyn verrattuna, mikä saattaa selittyä pienten yritysten suuremmalla osuudella tämän vuoden vastaajissa.

Yrityksissä työhyvinvointia edistetään myös monilla vapaaehtoisilla toimilla. Runsaasti mainintoja saivat muun muassa merkkipäivien huomioiminen, liikunta- ja kulttuuriedut, lakisääteistä laajempi työterveyshuolto sekä erityisönnistumisten palkitseminen.

Perhevapaiden pitämiseen kannustaminen nousi selvästi edellisestä kyselystä: 44 % yrityksistä ilmoitti tukevansa sitä (2023: 29 %). Tämä kehitys voi selittyä ainakin osittain kevään 2023 kaupan TES-kierroksella, jossa sovittiin pidemmästä palkallisesta perhevapaasta ei-synnyttävälle vanhemmille.

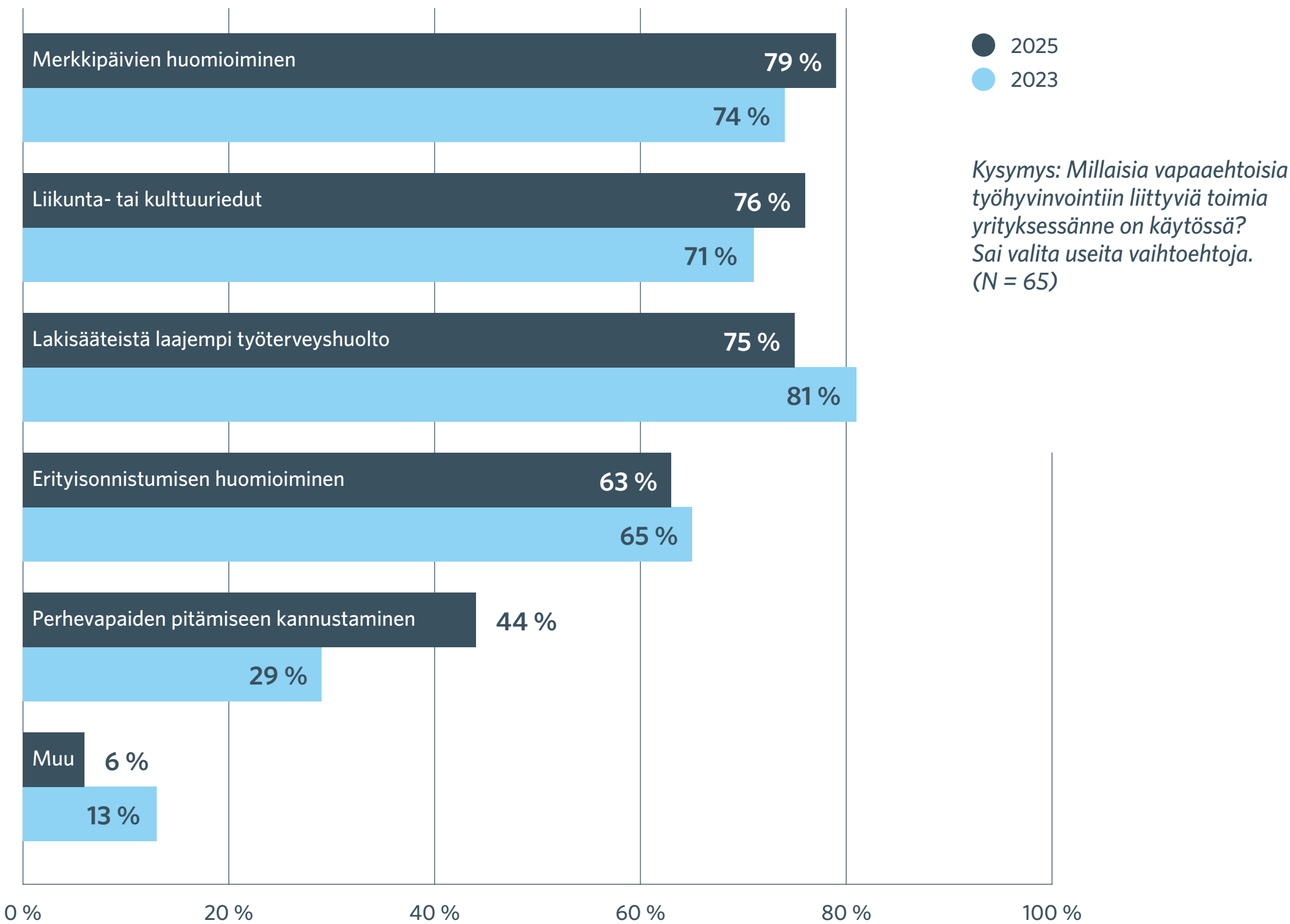

Kaupan liitto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM toteuttivat syksyllä 2024 yhdessä jäsenilleen perhevapaaudistuksen vaikutuksia koskevan kyselyn kaupan alalla. Kyselyn perusteella kaupan alan työnantajat kokivat, että perhevapaaudistuksella on ollut positiivisia vaikutuksia ei-synnyttävien vanhempien perhevapaiden pitämiseen.

Pääosin perhevapaaajärjestelyt koettiin uudistuksen jälkeen toimiviksi, ja 51 % vastanneista Kaupan liiton jäsenyrityksistä oli arvioinut, että ei-synnyttävien perhevapaiden käytetty tai suunniteltu perhevapaiden määrä oli uudistuksen myötä kasvanut. Avointen vastausten perusteella suhtautuminen ei-synnyttävien vanhempien vapaita kohtaan oli positiivinen. Toisinaan työnantajat kokivat haastaviksi useat lyhyemmät perhevapaaajaksot sekä niihin tarvittavat sijaisuusjärjestelyt.

Kyselyn perusteella perhevapaaudistuksella ei ole toistaiseksi ollut huomattavia vaikutuksia perhevapaaajärjestelyihin, mutta huomioitavaa on, että uudistus tuli voimaan vasta elokuussa 2022. Kaupan liiton ja PAM:n tavoitteena on jatkaa perhevapaaudistuksen vaikutusten seurantaa kaupan alalla.

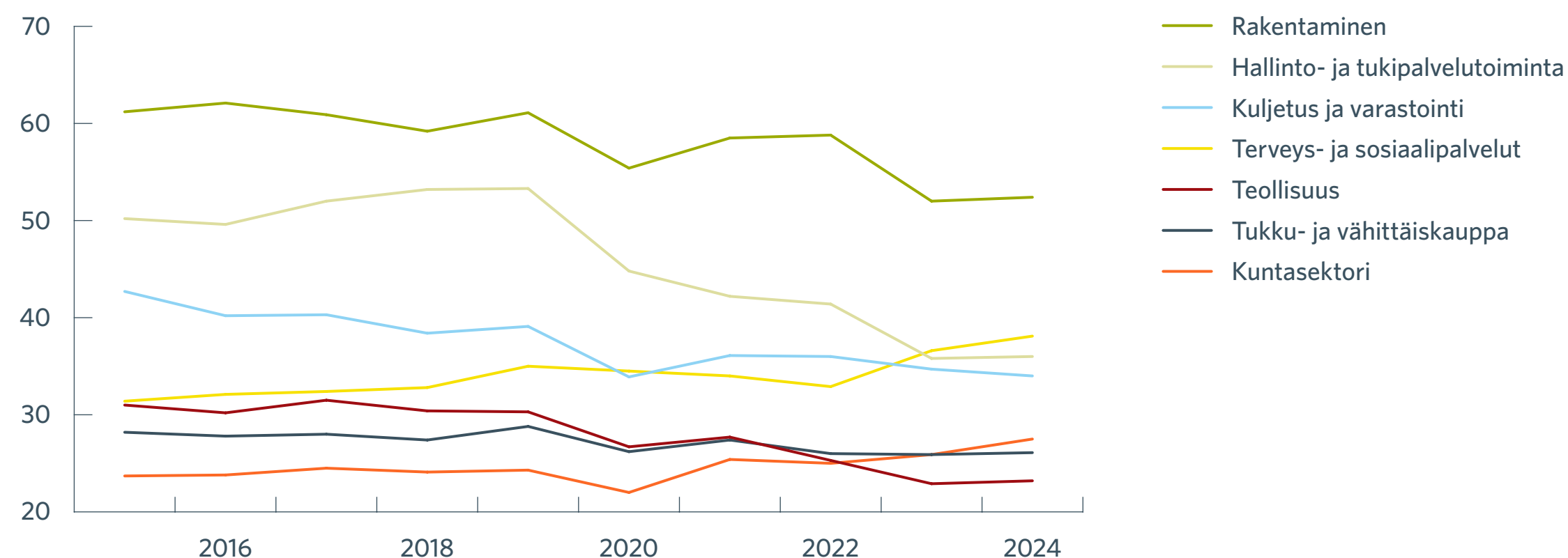
Työhyvinvointiin liittyvät vapaaehtoiset toimet

Kuva: Työhyvinvointiin liittyvät vapaaehtoiset toimet. Kaupan vastuullisuuskysely 2025.

Tapaturmavakuutuskeskuksen mukaan kaupan alan palkansaajille sattui 9 600 työpaikkatapaturmaa vuonna 2024, lukumäärän noustessa edellisvuodesta noin neljä prosenttia. Tapaturmataajuus oli vuonna 2024 noin 26,1 työpaikkatapaturmaa miljoonaa työtuntia kohti, kun se edellisvuonna oli 25,9. Kaupan alan taajuus on pysytellyt hyvin samantasoisena viimeiset kolme vuotta.

Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet valituilla päätoimialoilla

Kuva: Palkansaajien työpaikkatapaturmataajuus, kaikki korvatut työtapaturmat (miljoonaa työtuntia kohden), Tapaturmavakuutuskeskus 2025.

Kaupan alan työpaikkatapaturmista kaksi kolmasosaa liittyi esineiden käsittelemiseen (3 100) tai henkilön liikkumiseen (2 800). Kolmanneksi yleisin työsuoritus oli taakan käsi-voimin siirtäminen (1 500). Näiden vahinkojen osuus on vähentynyt 19 %:sta 16 %:iin vuosina 2015–2024. Valtaosa vakavista tapaturmista liittyi henkilön liukastumiseen, horjahtamiseen tai kompastumiseen (42 %).

Tasa-arvo, syrjimättömyys ja monimuotoisuus

Tasa-arvo, syrjimättömyys ja monimuotoisuus ovat edelleen hyvin tunnistettuja teemoja vastuullisuustyöhön panostavissa yrityksissä, vaikka niiden painotus oli pudonnut viisi prosenttiyksikköä edelliseen Kaupan vastuullisuuskyselyyn verrattuna.

Kyselyssä tarkasteltiin naisten osuutta hallituksessa, johtoryhmässä, esihenkilöinä, asiantuntijoina sekä työntekijöinä ja toimistohenkilöinä. Vastaukset olivat lähes samat kuin vuoden 2023 kyselyssä.

Vastanneista yrityksistä lähes kahdessa kolmasosassa naisten osuus hallituksessa oli alle puolet, ja puolessa yrityksistä naisia oli johtoryhmässä alle puolet. Sen sijaan työntekijöiden ja toimistohenkilöiden ryhmässä naisten osuus oli yli 50 prosenttia kahdessa kolmasosassa vastanneista yrityksistä. Vastanneiden yritysten sukupuolijakauma ei täysin edusta kaupan alaa yleensä, sillä toimialalla työskentelee suurin piirtein yhtä paljon naisia kuin miehiä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan.

Keskuskauppakamarin 2025 julkaisemassa vertailussa johtopäätöksenä oli, että hallitustasolla naisten osuus on kasvanut johtoryhmätasoa nopeammin. On kuitenkin huomioitava, että kauppakamarin vertailussa ovat olleet mukana vain maan suurimmat ja vaihdetuimmat yhtiöt. Vertailussa myös havaittiin, että Suomen sijoitus hallitusvertailussa on pudonnut tänä vuonna ja on ensimmäistä kertaa kärkikymmenikön ulkopuolella EU/ETA-valtioiden vertailussa. Johtoryhmävertailussa Suomen sijoitus on vielä kärkikymmenikössä.

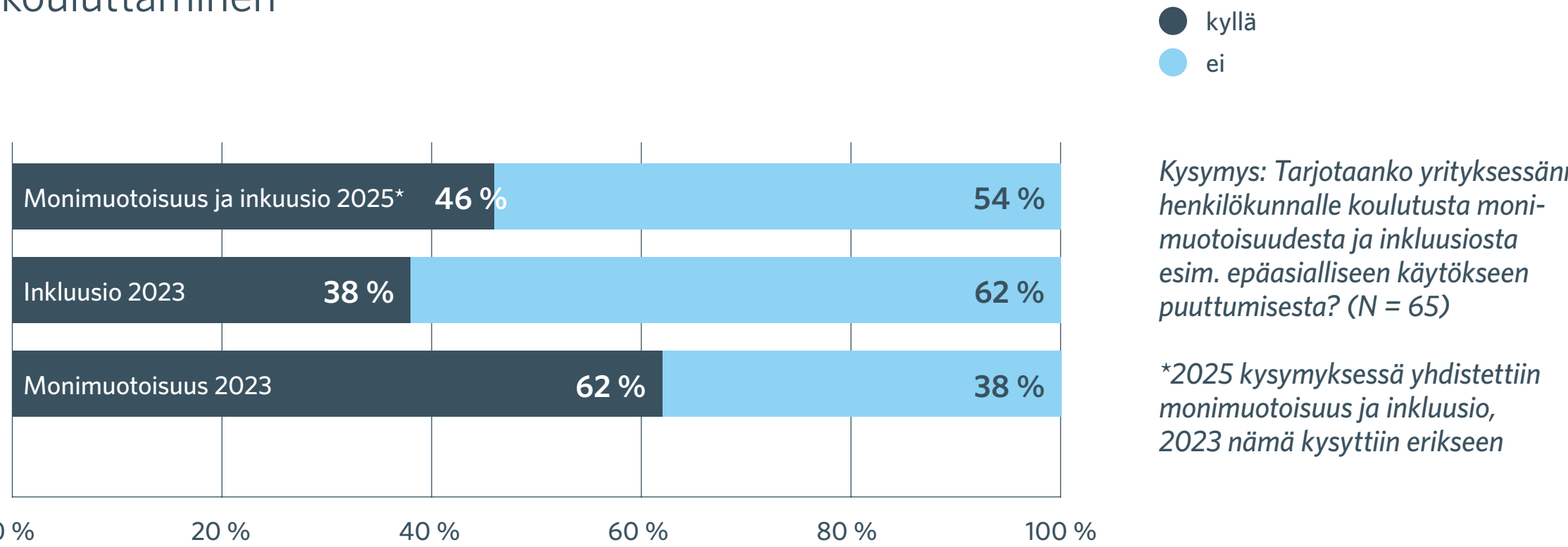
Tasa-arvo, syrjimättömyys ja monimuotoisuus ovat hyvin tunnistettuja teemoja vastuullisuustyöhön panostavissa yrityksissä.

Kaupan vastuullisuuskyselyn 2025 mukaan hieman yllättäen niistä yrityksistä, joissa tasa-arvo, syrjimättömyys ja monimuotoisuus oli vastuullisuusohjelmassa painotettuna, vain 40 %:lla oli laadittu monimuotoisuutta ja inklusiota edistävä toimintasuunnitelma, ja tavoitteita oli asettanut vain puolet.

Monimuotoisuus- ja inklusiokoulutusten määrä näyttää vähentyneen verrattuna vuoden 2023 kyselyyn. On kuitenkin huomioitava, että tällä kertaa kysymyksessä monimuotoisuus ja inklusio oli yhdistetty yhdeksi kokonaisuudeksi, kun edellisessä kyselyssä ne käsiteltiin erikseen.

Monimuotoisuuden ja inklusion kouluttaminen

Kuva: Monimuotoisuus- ja inklusiokoulutus yrityksissä. Kaupan vastuullisuuskysely 2025.

CASE

Kesko ja sukupuolten välinen tasa-arvo

”Vastuullisuusstrategiassamme asetimme konkreettiset sukupuolten välistä tasa-arvoa koskevat tavoitteet”, kertoo Kesko vuoden 2024 vuosiraportissaan. Kesko tavoittelee ylimmässä johdossa naisten osuuden nostamista 40 prosenttiin ja keskijohdossa 45 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Edelleen tavoitteena on, ettei Keskolla ole perusteettomia palkkaeroja sukupuolten välillä.

[Lue lisää Keskon vuosiraportti 2024 -julkaisusta](#)

CASE

PKO:ssa kesätyötä yli sadalle erityisnuorelle

Pohjois-Karjalan Osuuskaupan (PKO) kesätyöntekijätarve on 300 henkilöä, mutta kesätyöntekijöitä palkataan reilusti yli varsinaisen tuuraajatarpeen. Tavoitteena on tarjota alueen nuorille töitä sekä opettaa heille työelämässä toimimista, kertoo S-ryhmän vuosi- ja vastuullisuuskatsaus 2024.

PKO on yli 15 vuoden ajan tarjonnut työtä erityistä tukea tarvitseville ja kehitysvammaisille nuorille sekä kutsunut kesätyöhaastatteluihin nuoria myös sosiaalisin perustein. Vuonna 2024 PKO:n noin 1 200 kesätyöntekijästä noin 160 oli erityistä tukea vaativia nuoria, joille palkattiin omat ohjaajat, katsauksessa kerrotaan.

Kesätyörekrytinnissa ei myöskään palkata vain täysi-ikäisiä nuoria, vaikka moni hakijoista onkin työelämää aloittelevia henkilöitä. Osassa PKO:n kesätyöistä hakujen ikäraja on 14 vuotta. Myöskään yläikärajaa ei ole, vaan kesätyöhön palkataan esimerkiksi myös eläkeläisiä.

[Lue lisää S-ryhmän Vuosi- ja vastuullisuuskatsaus 2024 -julkaisusta](#)

Ola Ikonen ohjasi erityisnuoria Prisma Joensuussa kesällä 2024 ja jatkaa työtä myös kesällä 2025.

Osaamisen tunnistaminen ja varmistaminen

Opetushallituksen Osaamisen ennakointifoorumi ennakoi vuonna 2024 kaupan alan koulutustarvetta vuosille 2019–2040. Ennakoinnin mukaan kaupan alalla nuorten tutkintojen painopistettä on tarve siirtää ammatillisesta koulutuksesta korkeakoulutukseen. Edelleen kaupan alalla säilyy kuitenkin merkittävä tarve myös ammatillisen koulutuksen osaajille.

Kaupan liiton vuonna 2024 toteuttamassa selvityksessä tarkasteltiin liiketoiminnan tutkintojen oppisopimuskoulutusta vuosina 2020–2022. Oppisopimuskoulutus on keskeinen keino vastata kaupan alan osaajatarpeisiin, ja koulutusmuoto on ollut suosittu yli 25-vuotiaille ammattiin opiskeleville.

Oppisopimus on tehokas tapa täydentää osaamista ja kouluttautua joustavasti työelämän tarpeisiin. Tämä on erityisen tärkeää kaupan alalla, jossa lähes puolet tulevaisuuden työntekijöistä tarvitsee ammatillisen koulutuksen tuottamaa osaamista. Aikuisopiskelijat ovat tärkeä oppisopimuskoulutusta hyödyntävä kohderyhmä, ja oppisopimuskoulutuksen mahdollisuudet ovat merkittävät myös nuorten aikuisten sekä oppivelvollisten parissa.

Selvityksen mukaan kaupan alan yritykset pitävät oppisopimuskoulutusta erittäin tärkeänä osaavan työvoiman saatavuudelle. Edellytysten paikkojen tarjoamiseen tulee kuitenkin olla kunnossa. Yritykset toivoivat oppisopimuskoulutuksen kehittämisessä huomioitavan myös mm. taloudellisten tukien kasvattamisen, osaamistasoon perustuvan palkkauksen käyttöönoton ja oppisopimuskoulutuksen keskimääräisen viikkotuntimäärän laskemisen.

Sekä selvitykseen osallistuneet yritykset että oppilaitokset kannattivat osaamistasoon perustuvan palkkamallin käyttöönottoa. Oppilaitosten mielestä myös työnantajille annettava tuki opiskelijoiden ohjaukseen liittyen kaipaisi kehittämistä.

Palvelualojen työnantajat Kaupan liitto, Palta ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa selvittivät loppuvuonna 2024 osaamistarpeiden pilottihankkeessa, millaista osaamista palvelualoilla tarvitaan. Työnantajien tarvitsemaa osaamista selvitettiin nyt ensimmäistä kertaa työpaikkailmoituksista tekoälyn avulla.

Tulosten mukaan palvelualojen työnantajat tarvitsevat osaajia, joilla on taitoa luoda erinomaisia asiakaskokemuksia. Näihin taitoihin

kuuluvat asiakaslähtöisyys, tiimityöskentelykyky ja myönteinen asenne. Englannin lisäksi ruotsin kielen osaaminen nousi esiin tärkeänä taitona. Lisäksi korostuvat digitaidot, kuten toimisto-ohjelmistojen sujuva hallinta. Vastuullisuus ja kestävä kehitys varmistavat, että palvelut vastaavat sekä nykyisiin että tuleviin tarpeisiin.

Aikuisopiskelijat ovat tärkeä oppisopimuskoulutusta hyödyntävä kohderyhmä, ja oppisopimuskoulutuksen mahdollisuudet ovat merkittävät myös nuorten aikuisten sekä oppivelvollisten parissa.

CASE

Tokmanni tsemppaa työntekijöitään liikkumaan – erilaiset edut porkkanoina

Tokmannilla työntekijät voivat osallistua työterveysterveyskyselyyn, jotta he saavat hyödyllistä tietoa terveydestään. Tämän jälkeen omaa kuntoa on helpompi alkaa kehittää. Tokmanni tarjoaa koko henkilöstölleen myös erilaisia houkuttimia liikkumiseen ja terveellisiin elintapoihin.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Clas Ohlson: Hyvä työnhakijakokemus alkaa jo työpaikkailmoituksesta

Clas Ohlsonissa tiedetään, että hyvä kokemus työnhausta on tärkeää paitsi itse työnhakijalle, myös yritykselle. Vaikka työnhakija ei tulisikaan valituksi avoinna olevaan tehtävään, hän voi samassa yrityksessä olla arvokas valinta johonkin toiseen. Hakijat myös puhuvat kokemuksistaan muille, joten ei ole yhdentekevää, millainen maku työnhausta jää. Myös perehdytykseen ja yhdenvertaisuuteen panostetaan.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Ahlsell: Työ monimuotoisen ja inklusiivisen työkuulttuurin eteen vauhdissa

Ahlsell on askel kerrallaan lähtenyt kehittämään henkilöstönsä kanssa monimuotoisuutta ja inklusiivisuutta. Ne ovat Ahlsellin mukaan tärkeitä tekijöitä yrityksen menestyksessä. Yksi porras etenemisessä oli loppuvuonna 2023 henkilöstölle toteutettu monimuotoisuuskysely, jonka avulla kehityskohteita tunnistettiin. Nyt työ monimuotoisen ja inklusiivisen työyhteisön eteen on täydessä vauhdissa!

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

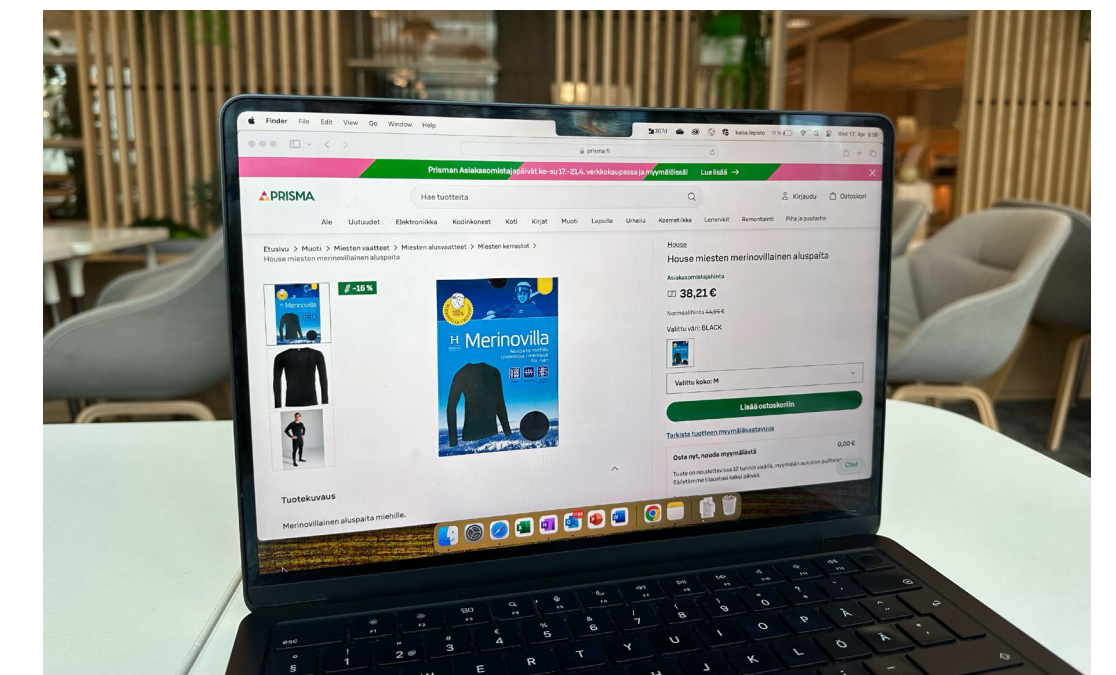

CASE

Prisma.fi-verkkokaupassa saavutettavuus on jo osa arkea

Prisma.fi-verkkokaupassa toteutettu uudistus antoi sysäyksen myös saavutettavuuden kehittämiseen. Saavutettavuus on jo tuonut sivuille selkeyttä, joka hyödyttää kaikkia verkkokaupan kävijöitä. Saavutettavuusvaatimukset tulevat voimaan verkkokaupoissa 28.6.2025.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Ikea Suomen monikulttuurisessa arjessa näkyy yhteisen kielen merkitys

Suomalaisessa työelämässä kielitaito-vaatimukset vaihtelevat riippuen alasta, työtehtävistä ja työnantajan tarpeista. Ikea Suomi työllistää lähes 2 000 työntekijää, ja työyhteisössä on työntekijöitä yli 70 eri kansallisuudesta. Millaista kielitaitoa Ikea työntekijöiltään edellyttää? Entä miten yrityksen työkulttuuri ja arvot tukevat kansainvälisyyttä?

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Monen kauppiaan mielestä yritys-lähestymiskielto nostaisi rimaa varkauksille ja uhkatilanteille kaupoissa

Kauppiaat kokevat näpistysten, varkauksien ja ryöstöjen lisääntyneen kaupoissa selvästi jo pidemmän aikaa. Kysyimme kahdelta kauppiaalta Harri Nykoppilta ja Mikko Huhtaselta asiakkaiden häiriökäyttäytymisestä sekä hankalien tilanteiden selvittämisestä kaupoissa.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Stockmann jakaa osaamista ja hiljaista tietoa mentoreidensa välityksellä

Ensimmäinen Career Days -urapäivien ohjelma pyörähti Stockmannilla käyntiin keväällä 2023. Tuolloin mentorina aloitti Minna Laine, joka vastaa Stockmannilla omnichannel-liiketoiminnan ja asiakaskokemuksen kehittämisestä. "On aivan upea tunne, että voin auttaa lahjakkaita ja mukavia ihmisiä kehittymään eteenpäin urallaan", Laine sanoo. Stockmannin Career Days -ohjelma sai jatkoa keväällä 2024.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Tutkinto uudistuu: Mercuria kouluttaa opettajia kaupan alan muutoksiin

Syksystä 2024 alkaen opiskelijat voivat opiskella ammatillisissa oppilaitoksissa uudistettua liiketoiminnan perustutkintoa eli tutummin merkonomitutkintoa. Kaupan liitto on ollut mukana uudistamassa liike-toiminnan perusteita, jotta koulutus vastaisi muuttuvia kaupan alan tarpeita.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

Keskeisiä huomioita sosiaalisesta vastuusta

- Kaupan ala on merkittävä työllistäjä Suomessa, mutta sen rakenteet ja työvoimatarpeet ovat muuttumassa digitalisaation, automatisaation ja globaalien megatrendien myötä, jolloin muutoksia tulee työvoiman määrään ja laatuun. Tämä voi tarkoittaa työperäisen maahanmuuton kysynnän kasvua, koska kotimaan korkeakoulutettujen osuus laskee vuosi vuodelta, ja osaajapula on monelle yritykselle hidaste.
- Työhyvinvointi, tasa-arvo, syrjimättömyys ja monimuotoisuus ovat hyvin tunnistettuja teemoja vastuullisuustyöhön panostavissa kaupan alan yrityksissä. Systemaattiseen suunnitteluun, tavoiteasetantaan ja seurantaan kannattaa satsata.
- Palvelualojen työnantajat Kaupan liitto, Palta ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa selvittivät 2024 osaamistarpeiden pilottihankkeessa, millaista osaamista palvelualoilla tarvitaan. Tulosten mukaan palvelualojen työnantajat tarvitsevat osaajia, joilla on taitoa luoda erinomaisia asiakaskokemuksia. Taitoihin kuuluvat asiakaslähtöisyys, tiimityöskentelykyky, myönteinen asenne sekä digi- ja kielitaidot, erityisesti englanti ja ruotsi.
- Kaupan liitto ja Palvelualojen ammattiliitto PAM toteuttivat 2024 yhdessä jäsenilleen perhevapaaudistuksen vaikutuksia koskevan kyselyn. Kyselyn perusteella kaupan alan työnantajat kokivat, että perhevapaaudistuksella on ollut positiivisia vaikutuksia ei-synnyttävien vanhempien perhevapaiden pitämiseen.

Kaupan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja vastuullisuus

Kestävään kuluttamiseen ohjaaminen kattaa myös vastuullisen, kestävästä kehitystä tukevan markkinoinnin, johon kuuluvat päätökset ja toimenpiteet koskien tuotteita, jakelua, hinnoittelua ja markkinointiviestintää. Innovatiivisuus kattaa muun muassa uudet digitaaliset ratkaisut tuotetiedoissa.

Kaupan vastuullisuuden tavoitekuva

tarkastelee myös alan yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja vastuullisuutta: kauppa haluaa toimia asiakasta kuuntelevana ja kestäväan kuluttamiseen ohjaavana sekä vastuullisuuden mahdollisuudet näkevänä, tulevaisuuteen katsovana innovatiivisena toimijana.

Kaupan yrityksillä voi olla keskeinen rooli kestäväan kuluttamiseen ohjaamisessa ja kulutustapojen muutoksessa. Yritykset tarjoavat esimerkiksi laskureita oman kulutuksen, tuotteiden hiilijalanjäljen tai kotimaisuusasteen seurantaan sekä kierrätys- ja korjauspalveluita.

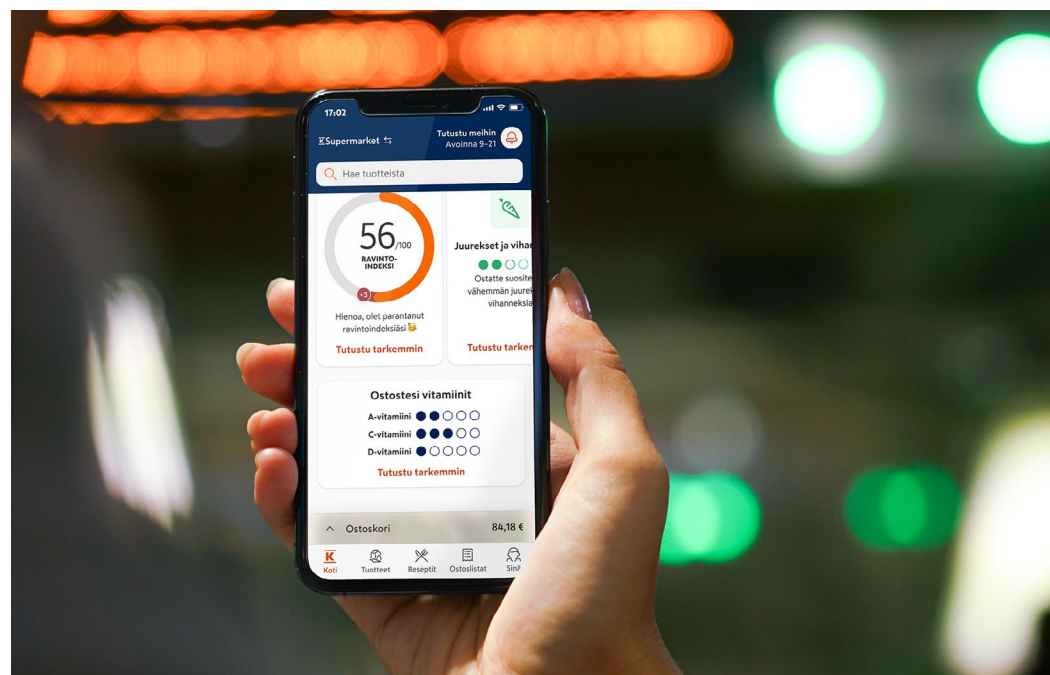

CASE

K-ryhmä tarttui hyvinvoinnin haasteeseen: K-Ruoka-sovellus tukee suomalaisten terveellisiä ostosvalintoja

Hyvinvointi on yksi tämän hetken megatrendejä, ja suomalaisten ruokavaliossa olisikin parantamisen varaa. K-ryhmä on tarttunut haasteeseen helpottamalla terveellisten valintojen tekemistä jo kaupassa K-Ruoka-sovelluksen avulla. Samalla asiakkaille palautetaan omaan käyttöön heidän ostodataansa.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

CASE

Laattapiste-Pukkilan verkkokaupassa asiakas voi laskea ostoskorinsa hiilijalanjäljen

Laattapiste-Pukkilan verkkokaupassa asiakas voi vertailla rakentamiseen ja remontointiin valitsemissa tuotteiden ekologisuutta. Uuden työkalun avulla voi helposti vertailla tuotteiden hiilijalanjälkeä toisiinsa. Tietoa tarvitaan, sillä uusi rakentamislaki määrittää raja-arvoja uudisrakennusten hiilijalanjäljelle.

[Tutustu yrityscase-tarinaa Kauppa.fi:ssä](#)

Työkaluja ja ohjeistuksia yrityksille vastuullisuustyön tueksi

- Kaupan vastuullisuuden tavoitekuva ja olennaisuusanalyysi yrityksen oman suunnittelun tueksi
- Kaupan vähähiilisyystiekartta
- Kiertotalous kuluttajakaupassa -pelikirja
- Uhkaava asiakastilanne -verkkokurssi vaikeiden asiakastilanteiden hallintaan
- Opas häirintätilanteisiin puuttumiseen kaupan alalla
- Syrjinnän vastaisen toiminnan ohje työnantajille
- Varastotyö.fi kaupan varastojen työturvallisuuden tueksi
- Akkuopas.fi
- Kaupan työsuojeluopas
- Kaupan liiton tutkimukset mm. kuluttajien vastuullisuudesta liiketoiminnan kehittämisen tueksi

Tutustu työkaluihin ja ota käyttöön! -> [Kauppa.fi](#)

[Työkaluja yritysvastuun tueksi | Kauppa](#)

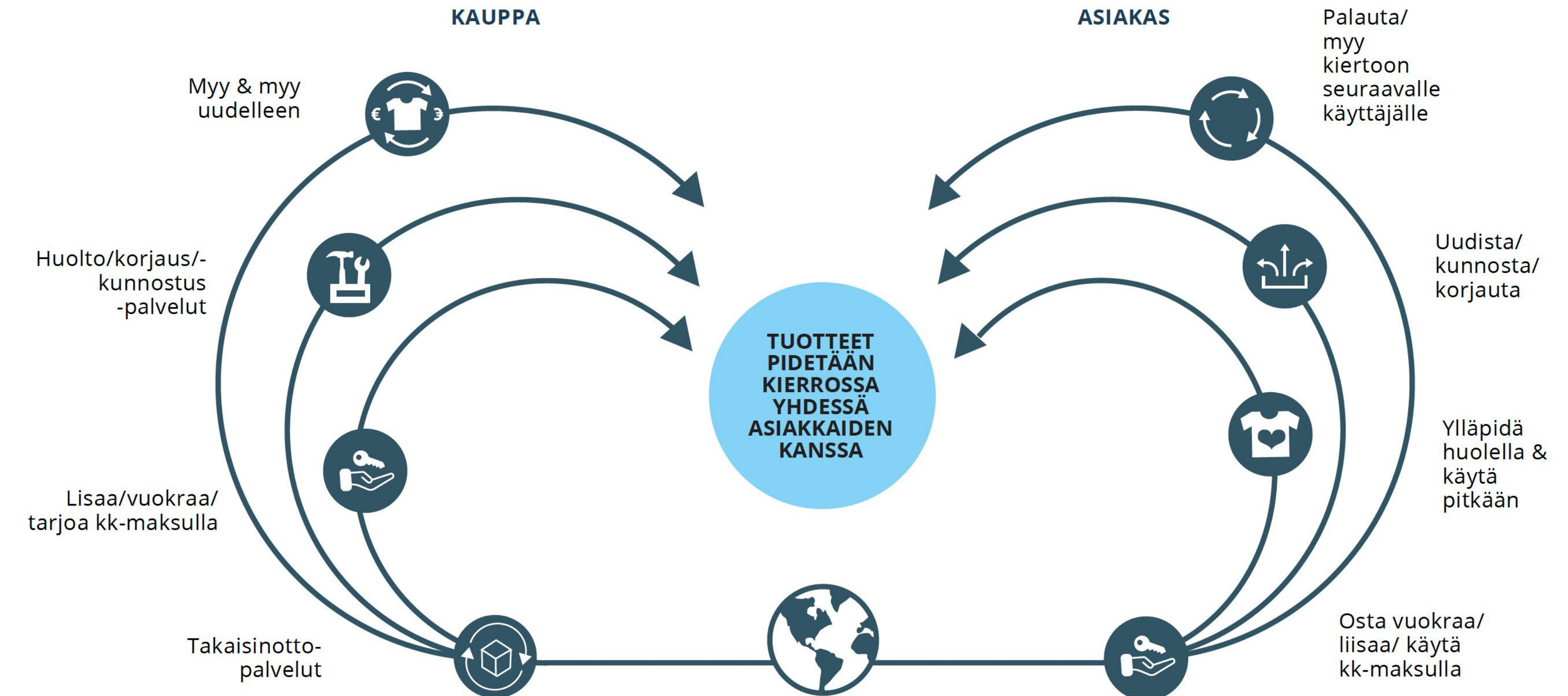
CASE

Kiertotalous kuluttajakaupassa -pelikirja ja kuluttajakaupan kiertotalousvisio 2035

Vuonna 2023 julkaistun Kiertotalous kuluttajakaupassa -pelikirja inspiroi lukijaa kiertotalouden liiketaloudellisista mahdollisuuksista. Se sisältää tietopaketin kiertotaloudesta ja sen liiketoimintapotentiaalista, case-esimerkkejä sekä työkalupakin.

Kiertotalouden toimintamallit ovat jo joidenkin edelläkävijäyritysten arkipäivää, mutta suurin systeemitason muutos on vielä edessä. Kaupan alalla on huima potentiaali asiakasrajapinnassa kulutuksen ohjaamisessa kohti kestävämpää suuntaa. Samoin sillä on merkittävä mahdollisuus saada kiertotalousratkaisujen avulla alas toimitusketjun ja käytön aikaisia CO₂-päästöjä (scope 3) sekä taklata luontokatoa.

Pelikirja visioi: "Vuonna 2035 suomalainen kaupan toimiala on edelläkävijä kiertotalousliiketoiminnassa, jonka ytimessä on tuotteiden kierrossa pitäminen korkea-arvoisina yhdessä asiakkaiden kanssa. Elinkaarimalliin perustuvat tuote palveluna -konseptit muodostavat korjaus-, huolto- ja kunnostuspalveluiden kanssa jatkuvaan vuorovaikutukseen

perustuvan asiakaspolun, jolla vähähiilinen kiertotalouselämäntyyli on osa hyvää arkea."

Pelikirja-hankkeen yhteistyössä vaikuttivat ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö

ja Kaupan liitto. Kiertotalouden mahdollisuuksiin ja pelikirjaan liittyvä dialogi ja työ jatkuvat.

[Kiertotalous kuluttajakaupassa | Kauppa](#)

Vastuullisuuslainsäädännön kiristyminen tuntuu

Kaupan liiton keväällä 2025 toteuttama vastuullisuuskysely kartoitti jäsenyritysten vastuullisuustyön nykytilaa. Keskeisimpinä vastuullisuuden kehittämisen ajureina pidettiin vastuullisuuslainsäädännön kiristymistä ja kumppaneiden vaatimuksia ja odotuksia. Lainsäädännön kiristymistä korosti 66 % (2023: 56 %) ja kumppaneiden vaatimuksia ja odotuksia 55 % (2023: 43 %) vastaajista. Painotuksissa tapahtui selkeä muutos edelliseen kyselyyn verrattuna. Vuonna 2023 kuluttajien odotukset ja tarpeet nousivat tärkeimmäksi ajuriksi, mutta tänä vuonna niitä korosti 45 % vastaajista (2023: 65 %).

Myös avoimissa vastauksissa, vastuullisuuden haastavimpia teemoja kysyttäessä, painottuivat regulaation vaatimukset, niihin liittyvät tiedonkeruu- ja resurssihaasteet sekä ylipäättänsä epävarmuus vastuullisuusregulaatiossa. Lähes joka toinen vastanneista (45 %) koki tarvitsevänsä apua lainsäädännön ja vaatimusten muutoksiin.

Millaisia ovat digikuluttajan vastuullisuusasenteet?

Kaupan liiton syyskuussa 2024 julkaisema Digikuluttajan vastuullisuusasenteet taloudellisen epävarmuuden kurimuksessa -tutkimus pureutui suomalaisten vastuullisuusasenteisiin. Tulokset kertoivat, että hintavetoinen ostaminen oli kahdessa vuodessa voimistunut: 61 prosenttia 18–79-vuotiaista suomalaisista teki ostoksia usein ennen kaikkea hinnan perusteella, kun kaksi vuotta aiemmin osuus oli 56 %. Vahvimmin hinta oli ostoskriteerinä alle 35-vuotiailla naisilla, peräti 76 prosentilla heistä.

Tästä huolimatta valtaosa suomalaisista on valmis maksamaan korkeampaa hintaa kestävästä ja kierrätettävistä tuotteista.

Tästä huolimatta valtaosa suomalaisista on valmis maksamaan korkeampaa hintaa kestävästä ja kierrätettävistä tuotteista. Suurin osa suomalaisista haluaisi suosia yhteiskunta-vastuuta kotimaassa kantavia kauppia, mutta maksuhalukkuus tästä on heikompaa.

Tuoteturvallisuuteen ja kuluttajansuojaan liittyvät epäilyt ovat alkaneet lisätä eurooppalaisen ja kotimaisen verkkokaupan suosiota aasialaiseen verrattuna: 74 prosenttia suomalaisista suosii omien sanojensa mukaan tuoteturvallisuuden vuoksi eurooppalaisia kauppia.

Epäilyille on myös katetta, sillä esimerkiksi Kaupan liiton syksyllä 2024 julkaisemien koeosto-tulosten mukaan yksikään 14 Temun markkinapaikalta tehdystä koeostosta ei täyttänyt EU:n tai kansallisen lainsäädännön asettamia vaatimuksia. Yleisimmin ongelmia oli pakkaus- ja tuotemerkinnoissa ja puutteellisissa hoito- ja käyttöohjeissa, mutta paljon löytyi myös vaarallisia materiaaleja. Tästä huolimatta kiinalaisten verkkokauppojen ja markkinapaikkojen suosio on lähes kolminkertaistunut alkuvuoteen 2023 verrattuna.

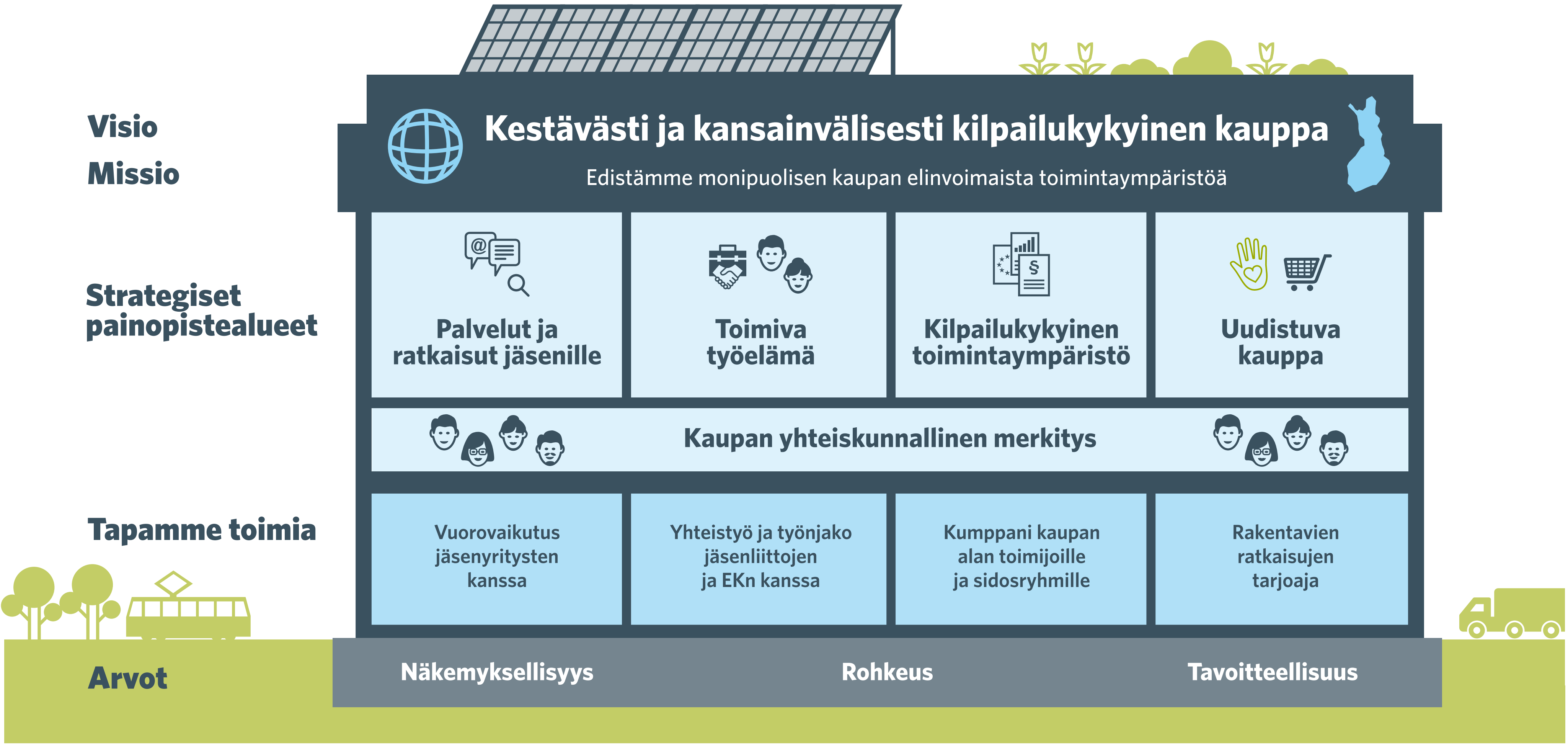
Suomalaisten mielestä vastuullinen yritys työllistää Suomessa sekä investoi ja maksaa veroja Suomeen. Myös pyrkimys hiilijalanjäljen pienentämiseen kuuluu vastuullisen yrityksen toimintaan. Alle 35-vuotiailla ihmisoikeuksien kunnioittaminen on noussut kaikkein tärkeimmäksi yrityksen vastuullista toimintaa kuvaavaksi tekijäksi hiilijalanjäljen ohi, mutta sen painoarvo on kasvanut kaikilla alle 65-vuotiailla. Hyvä työnantajapolitiikka taas on erityisen tärkeää alle 35-vuotiaille ja 50–60-vuotiaille naisille sekä 35–50-vuotiaille miehille.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja hyvä työnantajapolitiikka ovat vahvuuksia, joilla suomalainen kauppa pärjää monia ulkomaisia kilpailijoitaan paremmin. Kotimaisella kaupalla onkin useampia vastuullisuuteen liittyviä kilpailuvaltteja, jos niistä vain osataan viestiä uskottavasti ja luotettavasti.

4

Kauppan liiton vastuullisuus

Kaupan liiton vuonna 2024 uudistetun strategian visiona on Kestävästi ja kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa.

Vastuullisuustekoja ja YK:n Global Compact -aloitetta tukevia toimia 2024

Kaupan liitto jatkoi strategisen vastuullisuustyön mallin jalkautusta. Liitto päivitti toimialatasoisen vastuullisuuden olennaisuusanalyysin yhdessä jäsenten ja asiantuntijoiden kanssa. Arvioinnissa hyödynnettiin CSRD:n mukaisen kaksoisolennaisuusanalyysin periaatetta, jossa huomioidaan ESR-standardien vaatimukset. Osana projektia laadittiin ylätasoinen ohjeistus jäsenyrityksille niiden oman olennaisuusanalyysin käynnistämisen tueksi. Olennaisuusanalyysin tulokset vietiin myös osaksi liiton strategiapäivitystyötä.

Liitto pilotoi Kaupan vastuullisuuskooste 2023 -julkaisun, jossa se viesti toimistaan YK:n Global Compact -aloitteessa. Osana vastuullisuuskoostetta se julkaisi ensimmäistä kertaa vastuullisuuskatsauksen, joka kokoaa toimialatasoista vastuullisuustietoa. Kokonaisuus toimii liiton Communication on Engagement (COE) -raporttina Global Compact -aloitteessa.

Toimialan vähähiilisyystiekartta päivitettiin yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Uusiutuva kauppa 2035 -julkaisu sisältää myös ylätason ohjeita yrityksille vähähiilisyystyön käynnistämiseen.

Liiton vaikuttamistyön keskiössä olivat tasapuolisten kilpailunedellytysten turvaaminen ja paremman sääntelyn varmistaminen. Tärkeitä teemoja olivat mm. yrityslähestymiskielto, jolla on haluttu turvata henkilöstön työturvallisuutta kaikkein vakavimpien ja hankalimpien tapausten kohdalla, EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetus, akkuasetus ja ekosuunnitteluasetus, kansallinen kiertotalouslaki, kaupan jätehuollon kasvavat kustannukset, kiertotalouden green deal, muovikassisopimus sekä rajat ylittävän etäkaupan valvonta.

Työelämän kehittämistyössä keskeisessä roolissa olivat jäsenyritysten neuvonta- ja koulutuspalvelut sekä työryhmät eri sidosryhmien

kanssa. Liitto neuvoi jäsenyrityksiään työsuhdeasioissa vastaten noin 7 000 yhteydenottoon. Kaupan työelämän tasa-arvotyön seurantaryhmä laati ohjeistuksen tasa-arvosuunnitelman tekemiseen sekä teetti kyselyn perhevapaa-uudistuksen vaikutuksista. Vähittäiskaupan esihenkilöiden työhyvinvointihankkeen puitteissa julkaistiin "Vastuullinen kauppa huolehtii myös esihenkilöstään" -julkaisu. Lisäksi liiton asiantuntijat osallistuivat mm. useamman työturvallisuutta käsittelevän työryhmän työhön.

Liitto julkaisi laajan tutkimuksen kuluttajien vastuullisuusasenteista, ja tutkimuksen yhteydessä arvioitiin myös kotimaisten kaupan yritysten hankintakustannuksia aasialaisiin kilpailijoihin verrattuna, jos ne eivät noudata eurooppalaisia standardeja. Samalla julkaistiin Temun markkinapaikalta tehtyjen koeostojen tuloksia. Oppisopimuskoulutusta koskevassa selvityksessä syvennyttiin yritysten ja oppi-

laitosten näkemyksiin nykyisestä oppisopimuskoulutuksesta sekä vertailtiin kotimaista järjestelmää joihinkin vastaaviin eurooppalaisiin järjestelmiin. Lisäksi selvitettiin kaupan osamistarpeita sekä ammattikorkeakoulutuksen vastaavuutta kaupan vihreään siirtymään.

Sidosryhmädialogi ja sen vahvistaminen vastuullisuuden ja kestävä kehityksen teemoissa toteutuivat mm. erilaisissa työryhmissä, yhteistyöprojekteissa ja -hankkeissa, kampanja- ja tapahtumayhteistyössä, sekä työkalujen ja ohjeistusten laadinnassa. Kaupan liiton valio-kunnat käsittelivät kokouksissa erilaisia syventäviä teemoja sekä tapasivat päättäjiä ja vaikuttajia kestävä kehityksen teemoihin liittyen. Liitto organisoi mm. Kiertotalouden pyöreän pöydän tilaisuuksia, joissa kiertotalouteen syventyneet toimijat kokoontuivat jakamaan tilannetietoa.

Liitto osallistui kumppanina erilaisiin vastuullisuustyötä vahvistaviin hankkeisiin.

Esimerkki tästä on 2024 startannut Haaga-Helia- ja Laurea-ammattikorkeakoulujen kaksivuotinen Impact-hanke, jonka tavoitteena on luoda yrityksille toimintamalleja kestävyys-sääntelyyn ja sen vaikutusten seurantaan ja arviointiin.

Kaupan liittojen vastuullisuusyhteistyötä vahvistettiin. Liitto neuvotteli kumppanuuksis-ta ja yhteistyömalleista, joiden avulla kaupan liittosateenvarjo voi tarjota yrityksille vastuulli-suustyökaluja ja -palveluita jäsenhintaan.

Kaupan liitto tiivistä yhteistyötään UN Global Compact -yhteisössä vastuullisuustyön kansainvälisen viitekehyksen vahvistamiseksi ja arvopohjan kirkastamiseksi. Se satsasi mm. Kestävän kehityksen viikolle somekampanjalla, SDG Flag Day -viestintään sekä kannusti jäsen-yrityksiä mukaan yhteisön tapahtumiin. Lisäksi se teki viestintä- ja tapahtumayhteistyötä UN Global Compact Finlandin kanssa mm. kutsuen yhteisön asiantuntijoita liiton koulutuksiin.

Kauppa.fi-verkkosivujen Vastuullisuus-osioon liitto kokosi tietoa kaupan vastuullisuus-tavoitteista ja kehitysaskeleista. Ajankohtais-tietoa välitettiin jäsenille ja sidosryhmille mm. kestävyys- ja vastuullisuusregulaatioon liittyen. Liitto julkaisi 18 yritysca-tarinaa, joita

hyödynnetään kestävyys- ja vastuullisuustyön kirittämisessä, yhdessä oppimisessa, edun-valvonnan ja vastuullisuusviestinnän tukena sekä myös tässä koosteessa, laadullisina esimerkkeinä toimialan vastuullisuustyöstä.

Kestävyys- ja vastuullisuussisältöisiin tapahtumiin satsattiin, teemoina mm. sosiaali-sesti vastuullinen henkilöstötyö, verkkokaupan saavutettavuus, metsäkatoasetus, vastuullisuu-den olennaisuusanalyysi, yritys vastuudirektiivi sekä uudistettu kaupan toimialan vähähiilisyys-tiekartta. Liiton työelämäkoulutusten tarjonta oli runsas.

Myös kampanjat välittivät vastuullisuus-ja arvoviestejä. Esimerkiksi Pride-viikon some-kampanja viesti monimuotoisuudesta ja tasa-arvosta. Perinteikäs Ollaan ihmisiksi -kampanja herätteli asiakkaita miettimään omaa käytös-tään asiakaspalvelutyötä tekevien työhyvin-voinnin edistämiseksi. Nuorten yrittäjäyys ja talous NYTin vedossa olevaa Mun elämä, mun vastuu -oppimiskokonaisuutta jatkettiin, kumppaneina Kaupan liiton rinnalla joukko alan toimijoita.

Kaupan liitto kannusti jäsenyrityksiään tu-tustumaan YK:n Global Compact -aloitteeseen ja verkoston tarjoamiin mahdollisuuksiin. Liiton

omalle henkilöstölle tarjottiin tietoa verkos-tosta, samoin mahdollisuus osallistua Global Compactin yhteisöjäsenille suunnattuihin akti-viteetteihin sekä avoimille Academy-kursseille.

UN Global Compact Finland myönsi Kaupan liitolle yhteisöjäsenen tunnuksen järjestön 5-vuotisjuhlassa 21.11.2024. Tunnustus myönnettiin toista kertaa järjestön historiassa.

Kaupan liitto osallistui SDG Flag Day -päivän maailmanlaajuisen liputuskampanjaan, jossa eri organisaatiot ja tahot viestivät sitoutumisestaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin.

Avointa edunvalvontaa

Kaupan liitto sitoutuu kaikessa toiminnassaan hyvän edunvalvontatavan periaatteisiin. Huolehdimme avoimuusrekisterilain mukaisista velvoitteista ja noudatamme hyvän edunvalvontatavan suosituksia.

- Kaupan liiton edustaja osallistui osana Avoimuusrekisterilain valmistelua toteutettuun neuvottelukunnan työhön, jossa hyvän edunvalvontatavan suositukset laadittiin laajassa yhteistyössä.
- Olemme mukana Euroopan unionin edunvalvojien rekisterissä, jonka tarkoituksena on lisätä edunvalvonnan läpinäkyvyyttä EU:ssa.
- Olemme julkaisseet liiton tuloslaskelma- ja tasetiedot vuodesta 2016 lähtien.
- Kerromme vaalirahoituksemme kohteet ja budjetin.
- Viestinnässä noudatamme Viestinnän eettisen neuvottelukunnan (VEN) laatimia viestinnän eettisiä ohjeita.

[Lue lisää Kaupan liiton avoimesta edunvalvonnasta](#)

In Brief

The Communication on Engagement (COE) – Our Statement of Continued Support

To our stakeholders:

I am pleased to confirm that Finnish Commerce Federation reaffirms its support to the United Nations Global Compact and its Ten Principles in the areas of Human Rights, Labour, Environment and Anti-Corruption.

This is our Communication on Engagement (COE) with the United Nations Global Compact. In this COE, we describe the actions that our organization has taken to support the UN Global Compact and its Principles. We include an industry-level responsibility

review in this publication. We also commit to sharing this information with our stakeholders using our primary channels of communication.

We warmly welcome feedback on the contents of this statement.

The period covered by this Communication on Engagement is 1 January 2024 to 31 December 2024.

Yours sincerely,

Kari Luoto

Managing Director

Finnish Commerce Federation

KAUPAN LIITTO

Lisätiedot

Kauppa.fi

Kari Luoto, toimitusjohtaja, Kaupan liitto
0400 688 708, kari.luoto(at)kauppa.fi

Pia Pere-Vanhanen, viestintä-
ja vastuullisuusjohtaja, Kaupan liitto
040 867 1708, pia.pere-vanhanen(at)kauppa.fi

Kaupan vastuullisuuskooste 2024 on työstetty yhteistyössä vastuullisuuskumppani ToDD:n Satu Pakkalan kanssa. Vastuullisuuskoosteessa on hyödynnetty Kaupan liiton tutkimus- ja tilasto-aineistoja sekä pääekonomisti Jaana Kurjenojan analyysijä. Aineistojen Kaupan liiton ulkopuoliset lähteet on kerrottu tekstissä sekä graafien yhteydessä. Kuva-aineistoissa on myös hyödynnetty Kaupan liiton, 123RF-kuvapankin, Lauri Erikssonin, YK:n sekä case-yritysten kuvia.

Taitto: Dog Design Oy

© Kaupan liitto

Kumppaneitamme:

Lue lisää kaupan toimialan vastuullisuudesta:

[Vastuullisuus | Kauppa](#)

Anna palautetta Kaupan vastuullisuuskoosteesta kehittämistyön tueksi! Kaupan liiton Viestintä ja vastuullisuus -tiimin yhteystiedot löydät täältä:

[Yhteystiedot | Kaupan liitto | Kauppa](#)